

Milí čtenáři,
nejspíš se vám už do-
neslo, že v říjnu se konají
komunální volby. Jsem si
skoro jistý, že opět pro-
běhnou na pozadí ma-
ďarské volební speciality,
dárků pro kolemjdoucí
a kritik bývalých zastupi-
telů. Co mě ale vždycky

pobaví, jsou oslovení, která řečníci volí v zoufalé sna-
ze oslovit co možná nejvíce voličů, byť by byli z Marsu.
Jedno bych také měl: „Dámy a pánové a další alter-
nativy“, jen se obávám, že za ním může někdo vidět
i to, co v něm není. Připustíme-li však, že nás dosud
historie utvzovala v tom, že volby moc nemění, že
se jen rozdávají karty do rukou stejným hráčům nebo
hráčům, co se časem stejnými stanou, budeme opět
žasnout nad tím, jak nesmiřitelní soupeři předvolební
spolu po volbách uzavírají koalice. Snad proto, že žád-
ný zákon cti není a člověk dělá, co musí. Ostatně Bůh
rád tančí za hranicí logiky, jen moudrost stojí nad ní.

Moc bych si přál, aby radní nezapomínali na turis-
ty. Aby pamatovali na to, že turisté se vrací tam, kde
o ně stojí, kde není infocentrum spíše podatelnou,
kde na náměstí zaparkovat neznamena jen nakrmit
parkovací automat a kde veřejné záchodky nemu-
sí suplovat okolní restaurace. Aby si vážili lidí, kteří
pracují v infocentrech a poskytují informace všem,
kteří do města zavítají, zvláště o víkendech, kdy se
v chodbách „paláců mocných“ prohání jen vítr. To
bych si moc přál. Proto i letos budu věřit, že se mi
mé přání po vhození volebního lístku konečně splní.

Říjen ale bude letos i vděčným měsícem co do
krávy. Matka příroda se sice vybarvila o něco později,
ale určitě nezapomněla na šibalské počasí. Přesto
budou výlety podzimní krajinou stát za to. Říjen bude
i měsícem mnoha akcí, včetně oslav 96. výročí vzniku
samostatného Československa, které připadá na úte-
rý. To zcela jistě potěší nejednoho pracujícího. Zkrátka
a dobře, říjen bude letos zase pestrý a je na vás, co si
z něho vyberete.

Luděk Sládek, šéfredaktor

KAM to vidí

Otec krále Pohrobka	2
Oslavy Johánka z Pomuku	2
Kostel na hoře Laurenziberg	3
Pražský písničkář	3
KAM na výlet s Miroslavem Táborským	3
Neznámý Ninger	4
Strakova akademie	4
Krajinomalíř Julius Mařák	5
Skromný právník	5
Adolf Prokůpek (1868–1934)	6
Na osmnáctý pokus	6
Nepotěšil jste mě...	7
Nobelovku mu nepřáli	7
Intelektuál rudolfínské doby	16
Ač slepý, přec neporažen	17
Čechoslováci obléhající Dunkerque	22

KAM na výlet

Prahou turistickou	8
FOTO EXPO	8
Divadlo Kalich	9
Mělnické kulturní centrum vás v říjnu zve k návštěvě!	11
6. kladenský salon	11
Podzimní inspirace	12
Lipensko všemi smysly	12
Jan Becher Muzeum	13
Podzimní Stříbro	13
Nové Muzeum Olomouckých tvarůžků v Lošticích	14
Výstava Velká válka 1914–1918	14
Poznejte zajímavou historii hlúčinského regionu	15
Po filmových stopách do Hoslovic	15
Sychrov na podzim nezavírá	18
Navštivte tajemnou Lichnici	23
Okolí Veselí nad Moravou se mění	23
Vodácký průvodce po řece Orlici	23
Noční Olomoucí s luciferem	24–25
Výlet s Olomouckou kartou	26–27

Reportáže

Sourozenci Lustigovi	20–21
----------------------	-------

KAM pro děti

Děti, pojedte do Českého středohoří!	19
--------------------------------------	----

KAM píše recenze

	10
--	----

KAM pro bystré hlavy

	28
--	----

Turistický zmagazín KAM po Česku

vydává: KAM po Česku
registrováno: MK ČR E 17865 ISSN 1802-8640
adresa: Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3
tel.: +420 222 944 816-7
mobil: +420 602 223 279
e-mail: redakce@kamposcesku.cz
www.kamposcesku.cz
šéfredaktor: Luděk Sládek (ludek@kamposcesku.cz)
redakce: Marie Kulinkovská (kulinkovska@kamposcesku.cz)
Lucie Sládková (sladkova@kamposcesku.cz)
Marcela Kohoutová (kohoutova@kamposcesku.cz)
Jolana Uhlířová (uhlirova@kamposcesku.cz)
Jana Siglová (siglova@kamposcesku.cz)
Martina Jurová (martina@kamposcesku.cz)
Jaromír Kohout (kohout@kamposcesku.cz)

Zorka Dušková (duskova@kamposcesku.cz)
Alice Braborcová (a.braborcova@prazskyprehled.cz)
celoroční předplatné: 252 Kč (za 9 vydání)
inzerce: (redakce@kamposcesku.cz)
česká korektura: Marcela Wimmerová
grafický návrh a zpracování: Luděk Dolejší
webmistr: Jakub Novák
tisk: H.R.G., spol. s r. o.
distribuce: PPL

Přijetím díla k uveřejnění nabývá vydavatel práva k jeho šíření v tištěné i elektronické podobě, včetně zveřejnění na webových stránkách. Redakci nevyžádané nabídnuté příspěvky se nevracejí. Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá jejich zadavatel, stejně jako za změnu programu odpovídá jeho pořadatel. Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk a jakékoli šíření jsou povoleny pouze se souhlasem vydavatele.

foto na titulní straně: © redakce

vychází 1. října

vyšlo 29. září

Dopisy čtenářů

Dobrý den, zajímalo by mne, kde hledáte inspiraci a nové subjekty, o kterých píšete. Máme u nás novou naučnou stezku, bylo by hezké, kdybyste o ní mohli napsat.

Vladimíra Gregorová, infocentrum Břasy

Dobrý den paní Gregorová, patrně myslíte naučnou stezku s osmi zastaveními „Stopy těžby uhlí a průmyslové revoluce na Břasku“, která vznikla z prostředků kraje. V těchto případech bývá zvykem, že nám dá kraj vědět, případně nositel projektu. V opačném případě tak učiní čtenáři, nebo v horším případě se o ní ani nedozvíme.

Dobrý den, jsem čtenářka a soutěžící vašeho magazínu Kam po Česku. V zářijovém čísle je soutěž „Poznáte, kam vedou?“. Všechny portály jsem celkem brzy našla na internetu, pouze při otázce č. 8 jsem byla bezradná. Portál ne a ne přiřadit k žádné nabídce. Začala jsem prohlížet kostely bez pojmenování a najednou se objevil kostel sv. Štěpána v Kouřimi, který přesně odpovídal fotu. S napětím budu očekávat příští číslo, abych si ověřila správnou odpověď.

Věra Kolarczykóvá, Frýdek-Místek

Dobrý den, paní Kolarczykóvá, máte pravdu, opravdu se jedná o portál kostela sv. Štěpána v Kouřimi. V magazínu byla sice uvedena špatná odpověď, ale na internetu již byla správná. Za otištěnou chybu se všem čtenářům omlouvám.

Vážená redakce, za kompletní archiv magazínů KAM po Česku jsem od redakce dostal pětidení pobyt pro dvě osoby v penzionu U Varhanáře v Kutné Hoře.

Moc jsme byli s manželkou spokojeni, ani se nám nechtělo odjet zpět do Chrudimě.

VELKÉ PODĚKOVÁNÍ za tento pobyt patří šéfredaktorovi Ludku Sládkovi a jeho kolektivu. Přejeme moc krásných článků v KAMU.

Jiří a Marcela Čechlovští

Jsem moc rád, že se Vám pobyt v Kutné Hoře líbil. Poděkování ale patří také vedení hotelu U Varhanáře a kutnohorské Průvodcovské službě, která nám pro Vás pobyt zajistila.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Otec krále Pohrobka

Vévoda rakouský, král český, uherský, německý a markrabě moravský Albrecht II. Habsburský zemřel před 575 lety, 27. října 1439 v Langendorfu u Ostřihomi. Příčinou jeho smrti prý bylo nestřídmé požívání melounů a pití vody, díky které onemocněl úplavicí. Každopádně po sobě zanechal těhotnou manželku Alžbětu Lucemburskou, která příštího roku po jeho smrti porodila syna pohrobka – Ladislava.

Pečeť Albrechta II. Habsburského

Albrecht sám o svého otce přišel už jako sedmiletý a jeho poručníkem se stal Zikmund Lucemburský. Ten si jej oblíbil natolik, že ho roku 1422 ve Vídni oženil se svou jedinou dcerou Alžbětou, aby mu tak zajistil nástupnictví. Albrecht se mu na oplátku stal věrnou oporou za husitských válek, kdy jako vládce a katan husitů, přezdívaný „Kladivo na kacíře“, nebyl příliš oblíbeným, zvláště pak na Moravě. Věrnost mu zachovávala prakticky jen velká města jako Olomouc, Brno, Znojmo nebo Jihlava. Teprve po bitvě u Lipan získal skutečnou vládu, přestože už na podzim roku 1434 byl moravským zemským sněmem přijat za markraběte. Když Zikmund roku 1437 zemřel, musel si Albrecht své dědictví po něm nejprve vybojovat. Nakonec ho ale přece jen katolická šlech-

ta v prosinci 1437 zvolila českým králem. Mezitím byl korunován králem uherským a přijal i korunu římského krále. Prakticky přes noc se tak z něho stal nejmocnější muž Evropy, který jako první v historii spojil vládu nad Čechami, Uhry, Rakousy i Svatou říší římskou. Za jeho panování ale klid v jeho zemích nenastal. V červnu 1439 dokonce musel vytáhnout do Uher

na výpravu proti Turkům, která nejenže neskončila úspěšně, ale přivodila i jeho smrt, po které nastalo krátké bezvládní. Nejspíš proto byl jeho syn Ladislav, zvaný Pohrobek, ještě jako batole formálně korunován na uherského krále a ve třinácti na krále českého. Čím dříve ale jeho panování začalo, tím dříve skončilo, ale to už je jiný příběh.

-aba-

foto © Wikipedia

Oslavy Johánka z Pomuku

Jan Nepomucký, zemský patron Čech a Bavorska, byl 19. března 1729 kanonizační bulou „Christus Dominus“ papeže Benedikta XIII. prohlášen za svatého. Poté se na podzim roku 1729 konaly v Praze velkolepé oslavy s nebývalým ohňostrojem.

Úctu ke svatému Janu Nepomuckému ale začal jako první pěstovat Řád křižovníků s červeným srdcem (cyriaci). Byli to křižovníci, kteří vylovili jeho tělo z Vltavy a pochovali ho v kostele sv. Kříže většího při svém klášteře. Poté každoročně v předvečer jeho svátku pořádali slavný průvod na loďkách po Vltavě až ke Karlovu mostu, kde se u jeho sochy modlili. Při této příležitosti skládali také významní barokní skladatelé (např. F. X. Brixli) svá hudební díla. Na tyto slavnosti dnes navazují svatojánské slavnosti Navalis.

Když se 9. října 1729, tedy před 285 lety, konalo na počest Janovy kanonizace velké procesí s jeho ostatky, průvod prošel ze Strahova ke katedrále sv. Víta na Pražském hradě. K tomu se na Petříně střídalo z hmoždířů a večer proběhl velký ohňostroj, který se stal základem pro všechny pozdější svatojánské slavnosti. Ve Svatovítském chrámu se sloužilo na čtyři sta mší a bylo uskutečněno přes 200 tisíc svatých přijímání. Do Prahy se vypravily statisíce návštěvníků a mohutné oslavy trvaly sedm dní. Věhlas sv. Jana Nepomuckého daleko přesahuje naše hranice. Díky jezuitským misím je známým a oblí-

Socha Jana Nepomuckého na Karlově mostě, detail

beným světcem po celém světě, zvláště v Bavorsku a zemích Latinské Ameriky. Je uctíván jako patron při přírodních pohromách či povodních a jako mučedník zpovědního tajemství.

-aba-

foto © Wikipedia

Kostel na hoře Laurenziberg

Na pražském Petříně bychom našli hned dva kostely zasvěcené sv. Vavřinci. Menší stojí na úpatí kopce v Hellichově ulici a druhý na samém vrcholu Petřína naproti bludišti. Řeč bude o tom druhém, postaveném na pohanském obětišti, kde naši prapředci obětovali svým bohům a pálili posvátné ohně a kde kněžna Libuše věštila slávu Prahy.

Kostel sv. Vavřince v Petřínských sadech

Vznik kostela je doprovázen zajímavou legendou, podle které se českému knížeti Boleslavu II. Pobožnému (asi 932–999) zjevil rozhněvaný pohanský duch. Hrubě se mu nelíbily práce prováděné v posvátném Perunově háji na Petříně. Pražané ve strachu před jeho dalším hněvem začali na kopci zapalovat posvátné ohně na důkaz usmíření. Takové tmářství ale nemohl strpět svatý Vojtěch,

proto Boleslavovi poradil, aby tu nechal vystavět křesťanský kostel a zasvětil jej sv. Vavřinci, jáhnovi, který roku 258 v Římě zemřel mučednickou smrtí na rozpáleném roštu. Tak stanula proti sobě dvě božstva – ta stará, pohanská, a ta nová, křesťanská. Jak to dopadlo, kdo vyhrál, nejspíš tušíte. Pražané šli ale ještě dál a začali Petřínské hoře říkat Laurenziberg (Vavřincova hora). Tím si chtěli pojistit náklonnost nových božstev a zamezit Perunovi, aby je dále zlobil.

Původně dřevěný kostel se díky pozdějším přestavbám měnil, nejprve na románský kostel z opukových kvádrů a v letech 1739–1745 při přestavbě, pravděpodobně podle návrhů Kiliána Ignáce Dientzenhofera, na barokní chrám se třemi věžemi. Přesto byl roku 1784, přesně před 230 lety, kostel zrušen dekretem Josefa II. a jen díky nezájmu tehdejších developerů se dochoval v původní podobě. Znovu vysvěcen byl až roku 1840 a dodnes slouží jako katedrální chrám.

-mirea-

Pražský písničkář

Před 130 lety, 31. října 1879, se na Zlíchově narodil herec a písničkář Karel Hašler. Přestože „hašlerky“, jako např. *Po Starých zámeckých schodech*, *Pětatřicátníci*, *My jsme ti Pražáci* nebo *Ta naše písnička česká*, byly složeny už před mnoha lety, jsou známé dodnes.

Karel Hašler krátce po válce (1918)

Karel se vyučil rukavičkářem, ale zanedlouho utekl ke kočovné divadelní společnosti, odkud se dostal roku 1897 do smíchovského divadla Pavla Švandy. V roce 1903 ho režisér Jaroslav Kvapil angažoval do Národního divadla, kde za 12 let působení ztvárnil řadu významných rolí. Zároveň účinkoval v různých kabaretech a varieté, filmoval, psal scénáře a zpíval své staropražské písničky. Roku 1908 se oženil se Zdenou Frimlovou, sestrou hudebního skladatele Rudolfa Frimla. Měli spolu dva syny. Hašlerova popularita a velké úspěchy však vedly k bohémskému stylu života, který se nelíbil

Syn Thomas u pomníku otce na Starých zámeckých schodech, autor sochy S. Hanzík

jeho manželce, proto od třicátých let žili odděleně. Karel byl také velký vlastenec, který se neklonil před německou okupací. Naopak, snažil se svými písněmi dodávat lidem naději. To se mu ale stalo osudným. Během natáčení filmu *Městečko na dlani* v Ládví u Prahy, kde byl Hašler uměleckým poradcem, odvážně zpíval protiněmecké verze svých písní v místní hospodě. Někdo ho udal a Karla zatkl gestapo. Po důrazném varování byl propuštěn, ale už 2. září 1941 byl zatčen znovu. Prošel krutými výsledky v Pečkárně a nakonec skončil v koncentračním táboře Mauthausen, kde 22. prosince 1941 zemřel. Údajně na následky bití, ale podle jiné verze v důsledku ledové sprchy.

-mak-

KAM na výlet s: Miroslavem Táborským

Herec a dabér Miroslav Táborský se narodil 9. listopadu 1959 v Praze. Vystudoval fyziku na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové a pak v roce 1987 absolvoval DAMU a dostal angažmá do kladenského divadla, kde si hned v první sezoně zahrál několik velkých rolí. Po odchodu do Prahy nakonec zakotvil v Divadle v Dlouhé. Je nositelem Ceny Alfréda Radoka za nejlepší mužský herecký výkon roku 1997 a za roli tlumočníka ve španělském filmu *Dívka tvých snů* dostal prestižní Goyovu cenu.

Já jsem se před lety přičinil na chalupu, která je na Šumavě kousek od Nové Pece. Nechápu toho, kdo nikdy nenavštívil Šumavu a nebyl v oblasti Medvědí stezky, Schwarzenberského kanálu nebo Plešného jezera. Zvláštním řízením osudu, kdy po roce 1948 na Šumavě vzniklo zakázané pásmo, se tam za těch padesát let vlastně vrátila divoká příroda, a to už snad nikde jinde není. Čili teď nastal takový rozpor, jestli tam znovu vrátit lidi, protože to byl kdysi obdělávaný kraj, nebo jestli držet dál divokou přírodu. Po těch letech se už na to najednou změnil pohled a my si teď uvědomujeme, jak je důležité, abychom vůbec ještě měli něco tak divokého. Ta Šumava je v tomhleto zvláštní. Má jinou barvu, jinou atmosféru než ostatní hory, které znám. Je tam velký kus panenské divočiny, kus krásného lesa. A kdybych si měl vybrat jedno místo, které tam mám nejraději, tak to je určitě Plešné jezero, které mě stále fascinuje.

Děkuji Vám za milé pozvání na krásnou a stále panenskou Šumavu. Přejí Vám ještě hodně dalších úžasných rolí v divadle i ve filmu.

Marcela Kohoutová

Plešné jezero

Historia magistra vitae

počátek října 1109 (905)

Vladislav I. (1109–1117) byl v Praze vyhlášen českým knížetem. Byl zvolen českými velmoži po Svatoplukově smrti. Ačkoli byl v Polsku moravským vojskem již zvolen za knížete Svatoplukův bratr Ota, česká šlechta trvala na předchozích dohodách, a Ota musel tedy Vladislavovi ustoupit. Zůstalo mu alespoň Olomoucko.

1. října 1484 (530)

Král **Vladislav II. jmenoval nové radní** Starého a Nového Města pražského, předchozí sesadil za útok na jím dosazené konšely obou měst a za obsazení Pražského hradu. Noví konšelé byli smyšleni katolického a spoléhali se na přízeň krále. A nejen že lidu pražskému zapovídali husitskou víru, ale dopouštěli se i nepravostí.

3. října 1949 (65)

V Praze byla zahájena **akce T-43**, která byla de facto po deseti dnech (oficiálně akce skončila až v lednu) z politických důvodů zastavena. Hlavním cílem akce bylo naplnit tábory nucených prací novou pracovní silou, která by nahradila německé válečné zajatce, dále tzv. „vyčistit velká města od reakce“ a potlačit sílící odpor proti režimu.

4. října 1829 (185)

František Palacký zahájil přípravu na vydání **českého encyklopedického slovníku**. Kromě Palackého byli přípravou slovníku pověřeni také Josef Jungmann a Jan Svatopluk Presl. Tento projekt nakonec ztroskotal, avšak výsledkem bylo založení samostatného českého vlasteneckého nakladatelství Matice česká.

4. října 1884 (130)

V pražské Šárce zemřel český lékař, přírodovědec, odborný spisovatel, novinář a politik **Filip Stanislav Kodým** (*1. 5. 1811 Opočno). Ve Vídni vystudoval medicínu. Zvláště proslula jeho kniha „Zdravověda“ (1854) a prostonárodní „Listy o konstituci“, které vydal jako redaktor Hlasu. Byl ale také žárlivě kritikován za kritiku Rakousko-Uherska.

6. října 1289 (725)

Narodil se **Václav III.**, poslední z rodu Přemyslovců na českém trůně. Již v roce 1301 byl teprve dvánáctiletý Václav III. korunován uherským králem. V Českých zemích byl Václav III. po smrti svého otce Václava II. v roce 1305 uznán za českého krále, zároveň zdědil i polský trůn. Byl zavražděn při tažení do Polska v srpnu roku 1306.

8. října 1609 (405)

V Plzni zemřel **Šimon Plachý**, plzeňský měšťan, který se proslavil především svým dílem „Paměti města Plzně“. Narodil se v roce 1560 v Horšovském Týně. Pocházel z významné měšťanské rodiny. Jeho otec Jiří Plachý byl za své zásluhy vyznamenán císařem Maxmiliánem II. přídomkem „z Třebnice“ a povýšen do vladyckého stavu.

Neznámý Ninger

Mnichovo Hradiště – nevelké město na okraji Středočeského kraje. Přesně před 210 lety se právě zde narodil malíř **Václav Ninger** (1. 10. 1804 – 7. 1. 1870). **Ačkoli Václav Ninger nebyl nikterak známý, byl to malíř krajinář, portrétista, který maloval pro významné šlechtické rody.**

Z jeho dílny pochází podobizny příslušníků z rodu Schwarzenberků, Dietrichsteinů, Šliků, Kolowratů, Clamů a dalších slavných rodů. Nemaloval však pouze šlechtu, ale také portréty měšťanů. Pracoval především v Praze, později působil i ve službách šlechtické rodiny Valdštejnů, která vlastnila zámek v Mnichově Hradišti. Věnoval se rovněž krajinomalbě. Známé jsou pohledy na jeho rodné Mnichovo Hradiště, ale maloval i další místa a města ve Středočeském kraji, jako je Karlštejn,

Centrum Mnichova Hradiště vymalované v roce 1850 Václavem Ningerem

Obraz Padua zobrazující město v severní Itálii

Kláster nad Jizerou, zříceninu hradu Zásadka nacházející se kousek od Mnichova Hradiště. Maloval i obrazy s církevní tematikou (Nejsvětější Trojice v Klášteře Hradišti, Ukřižovaný v Kněžmostě). Malbě se vyučil u malíře Russe v Hostinném. Patřil k oblíbeným tvůrcům panoramat, která maloval pro své zákazníky ve Francii, Itálii, Polsku, Prusku, Rakousku, Rumunsku a USA. Jeho práce můžeme nyní obdivovat v městském muzeu, které sídlí v budově zámku.

Marie Kulinkovská

foto © Wikipedia

Strakova akademie

Původně studentská kolej pro chudou mládež z řad české šlechty byla vybudována na pozemcích bývalé jezuitské zahrady pod Letnou. Autorem návrhu byl architekt Václav Roštlapil. Na svou dobu luxusně a moderně vybavená stavba vznikla mezi lety 1891–1896 a náklady na její výstavbu přesáhly milion tehdejších korun.

Jméno Strakova akademie dostala po mecenáši její stavby, císařském tajném radovi hraběti Janu Petru Strakovi z Nedabyl, který odkázal svůj majetek nadaci pro vzdělávání nemajetné mládeže z vyšších stavů (1710). Z těchto prostředků byli podporováni šlechtičtí

studenti ještě před stavbou akademie. Novobaroční budova byla vysvěcena roku 1896 a až do první světové války poskytovala ubytování a prostory pro studium synům z řad české i německé šlechty. Jako první budova v Praze měla ústřední topení, dále pak lázně s bazénem, letní i zimní tělocvičnu, šermířnu nebo vlastní nemocnici. V přízemí se nacházely studovny, kanceláře, kabinety s učebními pomůckami a slavnostní síň. První a druhé patro bylo určeno pro

studenty, proto se tu nacházely hlavně ložnice a domácí kaple.

Za světové války sloužila jako nemocnice Červeného kříže. Se vznikem první republiky se změnila i poměry a do budovy se nastěhovaly státní instituce a ministerstva. Formálně patřila budova stále Strakově nadaci,

která vybírala symbolický nájem, ale nesla náklady na opravy, a to až do jejího zrušení v roce 1938. Od dubna 1939 začala budovu využívat protektorátní vláda. V letech 1939–1941 proběhly velké stavební úpravy podle architekta Ladislava Machoně. Po druhé světové válce tu sídlil Úřad předsednictva vlády až do rozpadu Československa a od roku 1993 v budově sídlí Úřad vlády ČR.

-aba-

foto © Wikipedia

Krajinomalíř Julius Mařák

Zakladatel české krajinářské školy Julius Eduard Mařák se narodil 29. března 1832 v Litomyšli. K výtvarnému umění ho přivedl paradoxně náš největší hudební skladatel Antonín Dvořák, který ho vyučoval na litomyšlském gymnáziu.

Říp, studie k výzdobě Národního divadla, 1882–1883

Náš nejvýznamnější krajinář, kreslíř a grafik druhé poloviny 19. století začal kreslit již za studentských dob. Ve studiích pokračoval na pražské akademii u profesora Maxe Haushofera a poté v Mnichově u profesora Leopolda Rottmanna. Od roku 1858 pobýval ve Vídni, ale po roce 1887 se přestěhoval do Prahy, kde mu bylo nabídnuto místo profesora na pražské akademii v ateliéru krajinomalby. Založil tzv. Mařákovu krajinářskou školu a mezi jeho žáky patřili například Antonín Slavíček, František Kaván, Alois Kalvoda nebo Otakar

Lebeda. Mařák se věnoval krajinomalbě celý život. Častým námětem jeho děl byla romantická lesní zákoutí, která zachycoval na svá plátna v odstínech hnědé, zelené a okrové s neobyčejným citem pro detail. Vytvořil také stovky kresebných studií v plenéru. Stal se našim jediným krajinářem, který svými pracemi vyzdobil pražské Národní divadlo. Ale proslavil se také uhlem kreslenými cykly pro pařížské a mnichovské nakladatelství Goupil & Kaeser. Grafik E. Willman je převedl do podoby rytin a ve své době se staly evropsky proslulé. Mistrovsky také ovládal techniku leptu, kterou v 50. a 60. letech 19. století vytvořil cyklus asi třiceti prací, které intenzivně využívají šerosvitný účinek a dokonce ještě silněji zachycují detaily lesní krajiny než jeho malby. S osobností Juliovou je nedílně spjat také vývoj české moderní krajinomalby. Zemřel v Praze před 115 lety, 8. října 1899, a pohřben byl na pražském Vyšehradě. Smutným faktem zůstává, že teprve díky adopci jeho hrobu v roce 2013 mohlo být o místo jeho posledního odpočinku konečně důstojně postaráno.

-aba-

Skromný právník

Co vám říká jméno Antonín rytíř Randa (8. 6. 1834 – 6. 10. 1914)? Pokud nic, potom vezte, že byl znamenitým právníkem své doby, nositelem vysokých rakousko-uherských řádů a vyznamenání a mimo jiné i zakladatelem moderní české civilistiky, nauky o občanském právu. Ale stručně vyjmenovat všechny jeho životní úspěchy je téměř nemožné.

Narodil se jako osmé dítě Václava Randy, stal se doktorem práv a po studiích vstoupil do soudní praxe. Roku 1864 založil Právníckou jednotu a stal se také uznávaným autorem, kde dominoval především s tituly z oblasti práva občanského, obchodního, směnečného, knihovního a vodního. Byl členem Královské české společnosti nauk, vyznamenán Řádem železné koruny III. třídy a mnoha dalšími zahraničními vyznamenáními. Stal se členem říšského soudu a zasloužil se o rozděle-

Antonín Randa v roce 1878

předseda, později dokonce jako prezident České akademie věd a umění. Roku 1897 byl povýšen do šlechtického stavu. Obdržel Řád Františka Josefa I. a Řád železné koruny – rytíř I. třídy. Ačkoli získal za svého života mnoho poct, zůstal do své smrti skromným pracovníkem vědy. Ukázkou skromnosti je například jeho žádost o udělení rytířského řádu teprve po dvaceti letech. Nečinil to však pro sebe, ale pro své dva vnuky, kterým chtěl zachovat šlechtický titul. JUDr. Antonín rytíř Randa zemřel ve svém letním sídle v Dobřichovicích ve věku 80 let. Ale jeho odkaz dál rozvíjí Randova nadace, jež působí při Spolku českých právníků Všeohr.

Hedvika Koubková

Historia magistra vitae

9. října 1924 (90)

Národní shromáždění ČSR přijalo **zákon o sociálním pojištění dělníků a zaměstnanců**. Jednalo se o velmi pokrokový právní předpis. Zákon zavedl dělnické pojištění pro případ invalidity a stáří, a znamenal tak zásadní přelom v oblasti sociálního pojištění. Zároveň s tím poprvé vznikla i Ústřední sociální pojišťovna.

12. října 1784 (230)

Josef II. vydal nařízení, které odstraňovalo církevní zákaz, jímž nemanželským matkám a jejich dětem byl odpírán původ. Toto nařízení vycházelo z osvícenských reforem a snažilo se řešit problémy svobodných matek a nemanželských dětí, které byly do té doby často řešeny sebevraždami matek a vraždami dětí.

13. října 1409 (605)

V neděli po sv. Diviši bylo přečteno v univerzitní koleji Veliké „**privilegium a obdarování Václava IV.**“, římského a českého krále, které dávalo mistrům českým tři hlasy při volení rektora Universitatis etc. Jednalo se o uvedení v praxi Dekretu kutnohorského, který vyšel v lednu 1409, ale začal se praktikovat až po 9 měsících.

14. října 1864 (150)

Ve Staré Pace v Podkrkonoší se narodil český spisovatel **Josef Karel Šlejhar**. Nebyl však jen známým naturalistickým spisovatelem. V průběhu svého života prošel mnoha pracovními zkušenostmi. Byl učitelem, technickým pracovníkem, ale i sedlákem. Šlejharův způsob života se však odrazil právě v jeho pesimistických dílech.

14. října 1949 (65)

Národní shromáždění schválilo **dva zákony o církvích**, jež uvrhly církve a náboženské společnosti do státního područí. Prvním z nich byl zákon č. 217/1949 Sb. o zřízení **Státního úřadu pro věci církevní**, druhým z nich byl zákon č. 218/1949 Sb. o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem.

15. října 1539 (475)

Zemřel **Jošt III. z Rožmberka** (*30. června 1488), jenž byl otcem Viléma z Rožmberka a posledního z rodu Petra Voka. Zúčastnil se tažení proti Turkům. Je autorem knížky o štěpování. Byl dvakrát ženatý. První manželka se jmenovala Vendelína Bohunka Starhemberková. Po její smrti se oženil znovu a vzal si Annu z Rogendorfu.

16. října 1239 (775)

Umírá **Přemysl, markrabě moravský** (1228–1239), třetí syn krále Přemysla I. a královny Konstancie, mladší bratr krále Václava I. Je pochován v klášteře cisterciáků v Tišnově-Předklášteří, založeném jeho matkou královnou Konstancí Uherskou před 6. březnem 1233. Král Václav po něm převzal správu Moravy.

Historia magistra vitae

16. října 1804 (210)

Významný znalec a sběratel obrazů starých mistrů, malíř a **římskokatolický kněz**, ale také farář v pražském kostele nebo člen vlasteneckých spolků. Tím vším byl **Hynek Řivnáč**, narozený v Praze, kde působil v kostele u sv. Štěpána. Zde také v nedožitých 70 letech zemřel.

17. října 1944 (70)

V Osvětimi zahynul český hudební skladatel **Pavel Haas**. Hudbu studoval pod vedením skladatele Leoše Janáčka. Haasův život i tvorba byly silně poznamenány německou okupací Československa. Z rasových důvodů byl v prosinci 1941 odvezen nejdříve do koncentračního tábora v Terezíně a o tři roky později do Osvětimi.

18. října 1929 (85)

Byla založena **Levá fronta**, organizace českých levicově orientovaných intelektuálů, která nahradila činnost Svazu moderní kultury Devětsil. Jejím předsedou se stal básník Stanislav Kostka Neumann. Mezi členy byli například kritik a teoretik umění Karel Teige, literární kritik Bedřich Václavek či novinář a literární kritik Julius Fučík.

19. října 1419 (595)

Kláštara benediktinů u chrámu Panny Marie a slovanských patronů, zvaného Na Slovanech či Emauzského, **se zmocnily pražské obce**. Poté se klášteru říkalo Tachov. Emauzský klášter byl až do roku 1589 sídlem, kde se přijímalo podobojí. Sídli zde zejména husitští benediktini.

19. října 1934 (80)

Na sjezdu **Sudetoněmecké vlastenecké fronty** (německy Sudetendeutsche Heimatsfront, SHF) v České Lípě se vůdce strany Konrád Henlein hlásil k republikánské státní formě, zdůrazňoval uznání myšlenky osobních svobod, odstup od německého a italského fašismu a ujišťoval o loajalitě k Československému státu.

19. října 1944 (70)

Český novinář a autor humoristické prózy **Karel Poláček** (*22. března 1892) zahynul v koncentračním táboře v Gleiwitz, kam byl transportován v době německé okupace. Od roku 1922 byl redaktorem Lidových novin, Tribuny a Českého slova. Z rasových důvodů byl však z Lidových novin propuštěn a nesměl nadále publikovat.

21. října 1859 (155)

Známý **český malíř a ilustrátor Václav Jansa** se narodil v Německých Zlatnících. I přesto, že se se svými rodiči, díky hraběti Herbersteinovi, ocitl v Solanech u Lovosic, kde se také vyučil kupcem, nejraději se věnoval kreslení a malování. Po přijetí na Akademii výtvarných umění v Praze přestoupil na akademii ve Vídni. Václav Jansa zemřel ve věku 54 let v Černošicích.

Adolf Prokůpek (1868–1934)

Adolf Prokůpek, který se narodil 11. ledna 1868 v Kutlířích u Kolína, byl synem Jana Antonína Prokúpka, který patřil mezi naše nejpřednější osobnosti staré selské generace a byl jedním ze zemědělských a národních buditelů. Adolf Prokůpek krácel ve stopách svého otce, neboť se také zasloužil o povznesení našeho zemědělství.

Po absolvování gymnázia v Kolíně se věnoval studiu práv na Právnické fakultě Karlovy univerzity, které

ale z rodinných důvodů neukončil. Rozhodl se na přání svého otce převzít rodinné hospodářství. Za účelem získání zkušeností se vydal na Vysoké učení zemědělské v Halle. Na svých studijních cestách poznal vysokou odbornou úroveň zemědělského podnikání, a tak si vytyčil program své budoucí práce: „*Probudit náš venkov stavovský, přivést ho na vyšší odbornou úroveň a hospodařením rozumným, vpravdě pokrokovým i výnosným zlepšiti jeho sociální poměry i zvýšiti jeho veřejný vliv na správu veřejných věcí.*“ Mezi významné aktivity lze zařadit i bohaté výsledky Prokůpkovy kulturní práce vy-

konané v Československém zemědělském muzeu. V přípravném výboru se jako místopředseda od roku 1912 zúčastnil všech prací směřujících k vybudování zemědělského muzea. Podmínky pro tuto činnost byly připravené Zemskou muzejní komisí dorostu českého venkova, jejíž základní ideou byla ochrana venkovských památek a jejich sběr. V roce 1913 byla na podnět prezidenta českého odboru Zemědělské rady Adolfa Prokúpka ustavena při Českém odboru Zemědělské rady pracovní komise pro vybudování Zemědělského muzea. Na památku sedmdesátého výročí zrušení roboty bylo založeno České zemědělské muzeum a dne 18. listopadu 1918 byl změněn název na Československé zemědělské muzeum, ústav pro studium a povznesení venkova. Dne 27. listopadu 1924 byl Adolf Prokůpek zvolen předsedou Československého zemědělského muzea. Adolf Prokůpek zemřel 16. října 1934.

Šárka Steinová

foto © archiv Národního zemědělského muzea

Na osmnáctý pokus

Věřím, že není nikdo, kdo by neznal jméno Jaroslav Heyrovský (20. 12. 1890 – 27. 3. 1967). Třeba proto, že se jedná o jednoho ze dvou našich nositelů Nobelovy ceny. Letos v říjnu si připomínáme 55 let, co mu byla tato prestižní cena v roce 1959 udělena. Za života sice získal celou řadu dalších ocenění, ale Nobelova cena je jen jedna.

Ještě jako kluk odhalil kouzlo přírodních věd, hlavně pak v matematice, chemii a fyzice. Později studoval na Karlově univerzitě a pokračoval v Londýně, kde se zabýval fyzikální chemií. V roce 1922 objevil polarografii, novou metodu měření elektrického proudu, a ve spolupráci s japonským žákem Shikatou Šiktatou zkonstruoval polarograf (1924), přístroj, který křivky závislosti intenzity proudu v napětí automaticky zaznamenával. Jeho návrh polarografu realizovali univerzitní mechanici Peták a Innemann. Nobelovu cenu za chemii však Jaroslav získal až při osmnácté nominaci.

Jaroslavovu vědeckou činnost na nacisty uzavržené univerzitě vyhodnotili kolegové působící po válce v revolučních gardách jako kolaboraci, zakázali mu vstup do fyzikálně-chemického ústavu a ve-

dení fakulty mu posléze dokonce odebralo klíče. Vyšetřování Jaroslava Českou akademií věd a umění skončilo v dubnu 1946 s tím, že po něm byla požadována omluva. Tu on odmítl a vzdal se i členství v ČAVU. Koncem roku ale přistoupil na kompromis, rezignaci stáhl a v lednu 1947 obdržela ČAVU jeho dopis s textem: „Když jsem setrval za německé okupace ve svém ústavu, činil jsem tak v zájmu české vědy... Nyní však, když většina

mých kolegů a přátel toto moje jednání neschvaluje, uznávám sám, že nebylo zcela správné, a mrzí mne, že jsem tak jednal.“ Od poloviny 40. let provázely Heyrovského vážné zdravotní problémy, nejspíš v důsledku častého kontaktu se rtutí. Zemřel na Velikonoční pondělí ve státním sanatoriu na Smíchově a pohřben byl na pražském Vyšehradě.

Marie Kulinkovská

foto © Wikipedia

Nepotěšil jste mě...

František Kovářik patřil mezi pokračovatele tradice českého lidového herectví. Přesto mistr drobných rolí pro většinu z nás navždy zůstane roztomilým profesorem Hrbolkem v komedii režiséra O. Lipského a scenáristů Smoljaka a Svěráka „Marečku, podejte mi pero“.

Narodil se ještě ve stolecí páry (jak by řekl Plha alias J. Kemr), 1. října 1886 v Plzni. Za divadlem ho to táhlo od útlého mládí. Začínal hrát ochotnický v Plzni. Když se rozhodl v sedmnácti jet do Ameriky, rodiče byli rádi, že snad zapomene na divadlo a najde si řádnou práci. Ale on za velkou louží hrál divadlo pro krajany. Po válce cestoval po vlastech českých s vlastním loutkovým divadlem a v roce 1920 přijal angažmá ve vinohradském divadle v Praze, kde s předstávkami hrál až do penze (1959).

První film, v němž František hrál, byl němý „Pan profesor, nepřítel žen“, který se však nedochoval. Mimořádná vitalita mu však umožnila objevovat

se před kamerou až do velmi vysokého věku. Určitě by se dal právem označit za nestora československé kinematografie, protože s filmem prožil neuvěřitelných 70 let. V době, kdy si zahrál staříčkého profesora Hrbolka, mu bylo již devadesát let. To ale zdaleka nebyla jeho poslední role. Stříhl si roli zdravím kypícího stařečka v úspěšné komedii J. Menzela a scenáristů Svěráka a Smoljaka „Na samotě u lesa“ (1976) nebo v pohádce „Honza málem králem“ (1977). Naposledy se objevil před kamerou v roli stařečka v hořké komedii

Věry Chytilové „Faunovo velmi pozdní odpoledne“ (1983). Zemřel před třiceti lety, 1. října 1984, v den svých 98. narozenin. Marcela Kohoutová

Nobelovku mu nepřáli

Básník Jaroslav Seifert se stal ztělesněním české poezie minulého století. Nobelovu cenu obdržel 11. října 1984 nejen za výjimečné dílo, ale i za odvážné občanské postoje. Klasik české literatury byl za normalizace v podstatě ignorován, mimo jiné proto, že patřil k prvním signatářům Charty 77.

Hrob Jaroslava Seiferta v Kralupech nad Vltavou

Jaroslav se narodil 23. září 1901 na Žižkově. Studoval na několika gymnáziích, ale studia nikdy nedokončil. První básnickou sbírku „Město v slzách“ vydal již v roce 1921. Ve dvacátých letech minulého století byl považován za hlavního představitele naší umělecké avantgardy. Patřil mezi zakladatele hnutí Devětsil a je jediným českým nositelem Nobelovy ceny za literaturu. Již na druhém sjezdu Svazu československých spisovatelů v roce 1956 patřil k literátům, kteří ostře kritizova-

li politické poměry. Svými postoji si získal velký respekt a v roce 1967 byl jmenován národním umělcem. Patřil mezi výrazné stoupence reformních myšlenek tzv. Pražského jara 1968 a k odpůrcům následné okupace. Stal se také jedním z prvních signatářů Charty 77. Za své aktivní vystupování byl ale v období normalizace nucen odejít do ústraní.

Nobelova cena pro Jaroslava viditelně zaskočila tehdejší politiky, kteří prý dokonce chtěli básníka donutit, aby ji odmítl. K tomu naštěstí nedošlo, přesto dělali i nemožné, aby celý akt utajili, k čemuž využili Jaroslavův špatný zdravotní stav, který mu nedovolil, aby cenu osobně převzal. Tu převzala 10. prosince 1984 ve Švédsku jeho dcera Jana. V našich sdělovacích prostředcích se o tom psalo jen velmi skromně. Jaroslav Seifert zemřel 10. ledna 1986 a jeho pohřeb proběhl pod dohledem státní bezpečnosti.

Drahomíra Samková

Historia magistra vitae

24. října 1929 (85)

Světová hospodářská krize, která začala krachem na newyorské burze, poněkud opožděně (na jaře 1930) **zasáhla i ČSR**. Došlo k poklesu průmyslové výroby na 63,6 %, na jaře následujícího roku dokonce pouze na 60,2 %. Nejvíce byl však zasažen sklářský a textilní průmysl. Počet nezaměstnaných tehdy dosáhl až na 978 tisíc.

25. října 1419 (595)

Krátce po první pražské defenestraci došlo k **obléhání Vyšehradu husity**. Tímto nenadálým přepadem se husité pod vedením Jana Žižky z Trocnova Vyšehradu zmocnili. Ne však nadlouho, o několik dní později bylo uzavřeno příměří a husité museli Vyšehrad vrátit. A jak uvádí Veleslavin: „Tehdáž se Jan Žižka Pražanům přitovaryšil.“

27. října 1949 (65)

Na selhání srdce zemřel v Praze český básník **František Halas**. Mnoho let působil jako redaktor v pražském nakladatelství Orbis. V Brně pomáhal založit Devětsil a vydával časopis Pásmo. Za války se účastnil odboje a pracoval v Národním revolučním výboru spisovatelů. Po osvobození se stal předsedou Syndikátu českých spisovatelů.

28. října 1939 (75)

Ve sváteční den vzniku ČSR propukly v několika městech protektorátu bouřlivé **demonstrace**. Největší byly v Praze, kde tyto nepokoje dospěly až k otevřeným konfliktům s Němci, k zatýkání desítek lidí a následným střelbám do bezbranných lidí. Mezi oběťmi střelby byli také dělník Václav Sedláček a student Jan Opletal.

28. října 1989 (25)

V den výročí vzniku republiky se na Václavském náměstí v Praze po 15. hodině uskutečnila **protirežimní demonstrace**, které se zúčastnilo na deset tisíc lidí. Policejní jednotky je násilně rozehnaly. Ze zadržených bylo 229 osob ihned propuštěno, 149 zůstalo v celách předběžného zadržení. Kontrolováno bylo 1 172 lidí.

29. října 1859 (155)

V Praze zemřel český malíř krajiny **Adolf Kosárek**. Bývá oceňován především za realistické vyjádření české krajiny. K jeho nejznámějším obrazům patří *Zimní noc*, *Hrad Orlik*, *Poustečna na horách* nebo *Letní krajina* z let 1857–1858. V roce 1858 Kosárek onemocněl tuberkulózou. Je pochován na Malostranském hřbitově v Praze.

29. října 1919 (95)

V Praze zesnul český herec **Jakub Seifert**. Roku 1864 byl se zkušeností ochotníka přijat do Prozatímního divadla, odkud roku 1881 přešel do Národního divadla. Postupně se stal předním hercem, později dokonce i činoherním režisérem. Působil zde do roku 1911 s výjimkou let 1903–1907, kdy byl ředitelem holešovické Uranie.

Prahou turistickou

Pravidelné vycházky po Praze vhodné pro všechny věkové kategorie.

Zúčastněte se například akcí:

23. 10. Pražskými tunely za mistrem Langweilem

start: Florenc (metro B a C), 15.30–17.30 hod.

trasa: 7 km

cíl: Muzeum hlavního města Prahy, 17.00–19.00 hod.
(pro účastníky pochodu volný vstup do Muzea hlavního města Prahy)

8. 11. Spartánský turistický maraton

start: Arena Sparta (Praha 9 – Podvinný mlýn, Kovanecká 2405) od 6.30 hod.

trasy: 11, 19, 30, 42 a 50 km

cíl: Arena Sparta do 18.00 hod.

Více akcí na:
www.prahouturistickou.cz
www.dlovecepohnise.cz

NOC divadel 2014

15.11

Noc otevřených
divadel a výjimečných
zážitků

111 souborů
ze 29 českých
a moravských měst

Boleradice, Brno, České Budějovice, Frenštát pod Radhoštěm, Hradec Králové, Cheb, Jihlava, Karlovy Vary, Kladno, Ledec nad Sázavou, Liberec, Litvínov, Manětín, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Ostrov, Pardubice, Plzeň, Praha, Příbram, Rokycany, Šumperk, Vysoké nad Jizerou, Zdice, Zlín, Železný Brod

www.nocdivadel.cz | facebook.com/nocdivadel

Koordinátor projektu

Iniciátor projektu

Partneři projektu

Kultura

TERINVEST Vás zve na

FOTO EXPO

2. veletrh a festival
současné fotografie

ŠPIČKOVÁ FOTOGRAFICKÁ
TECHNIKA, AUDIOVIZUÁLNÍ
PROJEKCE, WORKSHOPY
A SEMINÁŘE

18 | 10 | 2014

Praha
Národní dům
na Vinohradech

JAN ŠIBÍK, SÁRA SAUDKOVÁ,
MARIAN BENEŠ, JIŘÍ STRÁNSKÝ,
ALŽBĚTA JUNGROVÁ, JAN SÁGL,
BET ORTEN, KAREL CUDLÍN,
PETR SLAVÍK, LENKA HATAŠOVÁ,
ALICE BOCHŇÁKOVÁ,
ANGELO PURGERT, MATÚŠ ZAJAC,
KRISTINA HRABĚTOVÁ,
PETR PĚLUCHA, JIŘÍ RŮŽEK a další...

www.fotoexpo.cz

Předprodej
vstupenek v síti

2014

**PRAGUE
coffee
FESTIVAL**

Holešovická tržnice

HALA 40

15. a 16. listopadu 2014
10 - 18 HODIN

www.coffeefest.cz

@Prague_coffee

f /PragueCoffeeFestival

© Petr Kolařík

**PAVEL BOTKA
MYROSLAV HORA**

1. 10. — 30. 11. 2014
GALERIE 35
FRANCOUZSKÝ INSTITUT
ŠTĚPÁNSKÁ 35
PRAHA 1

CIRQUE CITROËN

Jana Krupčíková
PROŠKOKY & SUTTLERBERG

DAVID DRÁBEK
METROPOLE

INSTITUT
FRANÇAIS
PRAGUE

ZEN
KALICH

CITROËN

Hlavním partnerem výstavy je
CITROËN ČESKÁ REPUBLIKA

divadlo kalich

ve spolupráci s Robert Stigwood uvádí

HOREČKA SOBOTNÍ NOCI

LEGENDÁRNÍ DISCO MUZIKÁL

HUDBA
BEE GEESPOUZE 100
EXKLUZIVNÍCH PŘEDSTAVENÍOD 30. ZÁŘÍ 2014
V DIVADLE KALICHHrají: Bára Hrzánová
Zbigniew Kalina
Libor Jeník
Helena Lapčíková
/ Pavla VojáčkováRežie:
Lída Engelová
**KAŽDÝ DEN
ŠŤASTNÝ DEN**

JAAN TÄTTE

hra Petra Kolečka
v režii Davida Drábka
hrají Jiří Lábus
a Oldřich Kaiser

PETR KOLEČKO · DAVID DRÁBEK · OLDŘICH KAISER · JIŘÍ LÁBUS

ŽENA ZA PULTEM 2:

PULT OSOBNOSTI

PREMIÉRA 23. ZÁŘÍ V DIVADLE KALICH

NAROZENINOVÝ GALAKONZERT

3. listopadu 2014

od 10 do 22 hodin

Informace o muzikálech, činohrách a koncertech
najdete na www.divadlokalich.czDIVADLO KALICH, JUNGMANNOVA 9, PRAHA 1
Pokladna: ☎ 296 245 311, pokladna@kalich.cz

Aleš Cibulka

Cibulkův kalendář pro televizní pamětníky 2015

Letos slaví Večerníček padesátiny a Cibulkův kalendář pro televizní pamětníky páté narozeniny. A oslavit je můžete společně s nimi i vy. Aleš Cibulka i tentokrát přináší řadu zajímavostí, výročí a postřehů z oblasti televizní tvorby a speciální pozornost věnuje právě fenoménu Večerníčku. Kdo další letos oslaví kulaté narozeniny? Který jiný seriál bude mít v roce 2015 výročí? A víte, kolik má Rákosníček na hlavě chloupků? Vše najdete v Cibulkově kalendáři pro televizní pamětníky, včetně mnoha barevných fotografií a čtenáři velmi oblíbené fotosoutěže.

cena: 99 Kč

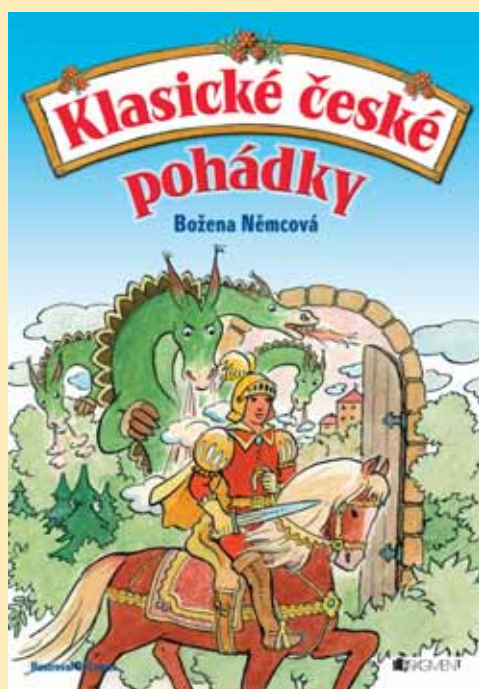
? Kolik má na hlavě Rákosníček chloupků?

- a) 2
- b) 7
- c) 15

Své odpovědi pošlete do 15. října

z www.kamposesku.cz nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize www.ceskatelevize.cz/eshop.

Božena Němcová

Klasické české pohádky

Kdo by neznal slavnou českou spisovatelku Boženu Němcovou. Její pohádky si oblíbili malí i velcí čtenáři. Kniha Klasické české pohádky obsahuje nejznámější české pohádky na motivy Boženy Němcové. V knize je následujících sedm klasických pohádek: Čert a Káča, Chytrá horákyňe, Potrestaná pýcha, Princ Bajaja, Sedmero krkavců a Sůl nad zlato. Pohádky jsou doplněny krásnými ilustracemi Otakara Čemuse.

cena: 249 Kč, www.fragment.cz

? Kdo pohádky Boženy Němcové pro tuto knihu převyprávěl?

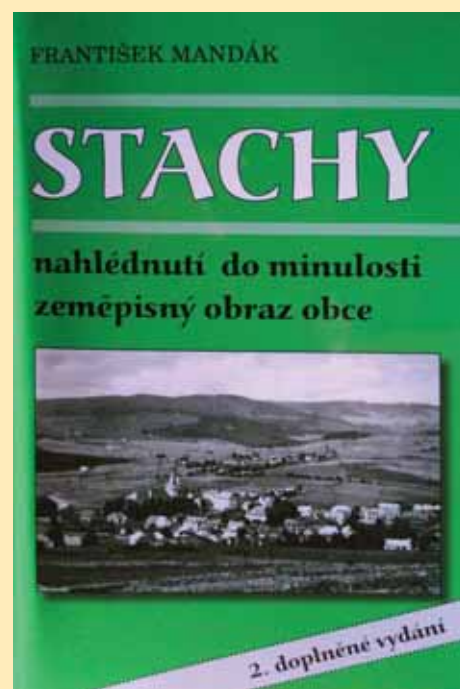
- a) Jana Nováková
- b) Slávka Kopecká
- c) Ondřej Čemus

Své odpovědi pošlete do 15. října z www.kamposesku.cz nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od nakladatelství Fragment knihu Klasické české pohádky.

František Mandák

Stachy, nahlédnutí do minulosti

Jedná se o druhé rozšířené vydání knihy z roku 2004. Toto vydání je z roku 2011 a vydal ho Městský úřad Stachy. Je doplněno o několik kapitol. Protože původ Stachů souvisí se vznikem dávné skelné huti, je do nového knižního vydání zařazeno obsáhlejší pojednání o šumavském sklárství a o těžbě křemene pro výrobu skla ve Starém a Novém Kýzu. Kapitola o Javorníku je doplněna poučením o historii výstavby původní Klostermannovy rozhledny a o jejím dalším osudu. Některé části původního vydání jsou rozšířeny novými vloženými texty a statistickými tabulkami. Stránky opakovaného vydání jsou ilustrovány dosud neuveřejněnými dobovými pohlednicemi a fotografiemi.

cena: 100 Kč, Obecní úřad Stachy

Julius Košnář

Staropražské pověsti a legendy

Jde o soubor pověstí a legend, které se vážou k jednotlivým pražským místům či domům a také k různým postavám, které kdy v Praze žily a působily. Kniha podává čtenáři nový, dosud málo známý obraz staré Prahy, zejména v souvislosti s těmito legendami, jejich historickým podkladem i odrazem těchto pražských legend v české literatuře.

cena: 299 Kč**www.albastrosmedia.cz**

Mělnické kulturní centrum vás v říjnu zve k návštěvě!

1. 10. (středa) – Masarykův kulturní dům, Mělník 19.30
Jitka Vrbová a Hot Jazz Praha – swingový a jazzový večer
Vstupné 100 Kč

3. 10. – 30. 11. galerie a café Ve Věži, Mělník. Co je po konci...?

Výstava malířských a grafických prací Davida Cajthamla.

Grafické dílo se váže často k motivu lebky jako symbolu konečnosti, kdy něco skončí, ale mnoho toho zůstává. I obrazy, kresby, grafika jsou to, co zůstává, jsou to předměty nebo vzkazy?

úť-ne: 14.00–22.00 hod., Vstup zdarma

16. 10. (čtvrtek) – Masarykův kulturní dům, Mělník 19.30 hod.

Petr Spálený & Apollo band

Legenda české pop, rock, ale i country music Petr Spálený letos oslavil 70. narozeniny. V rámci svého narozeninového turné zavítá do Mělníka.

Vstupné 280 Kč

31. 10. (pátek) – Masarykův kulturní dům, Mělník 19.00 hod.

Shirley Valentine

Onewoman show Simony Stašové, která se představí v bravurní divadelní komedii. Vstupné 380 Kč

Více informací zde: Mělnické kulturní centrum o.p.s.

U Sadů 323, 276 01 Mělník

tel.: +420 315 622 612

e-mail: info@mekuc.cz

www.mekuc.cz

6. kladenský salon

Občanské sdružení Pro-art a Statutární město Kladno

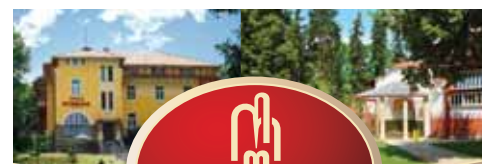
grafika
malba

sochy
fotografie

**Galerie Kladenského zámku
od 12. září do 2. listopadu 2014**

úť - pá 9-12, 13-17, so - ne a svátky 13-17

Relaxujte

Nechte hýčkat své tělo i mysl během víkendového pobytu malebných rodinných Lázní Mšené a relaxujte od hlavy až k patě.

Čokoládový víkend

Termín pobytu: dle výběru

Délka pobytu: 3 dny – 2 noci

Ubytování: jedno nebo dvoulůžkové pokoje

Stravování: polopenze

Relaxační procedury:

- 1x čokoládová masáž zad
- 1x klasická masáž zad
- 1x čokoládová koupel
- 1x čokoládový peeling dolních končetin
- 1x esenciální olejová aroma koupel

Bonus:

- 1x poukaz na horkou čokoládu v lázeňské kavárně

**Cena pobytu již od
2.800,- Kč/osoba***

Růžový balíček

Balíček lázeňských procedur.

- masáž zad růžovým olejem
- lázeň s esencí z růže
- růžový zábal dolních končetin

Cena balíčku 930,- Kč

Více o lázních na
www.msene.cz

*Uvedené ceny jsou včetně zákonné sazby DPH.

Oáza klidu a pohody
nedaleko Prahy.

Lázně Mšené, a. s.
Lázeňská 62 • 411 19 Mšené-lázně
tel.: +420 416 866 007, 009
e-mail: lazne@msene.cz

www.msene.cz

Podzimní inspirace

Inspirujte se barvami podzimu ve městě nad Vajgarem, na okraji krásné i drsné České Kanady. Čeká tu na vás oblíbený výletní cíl Jindřichův Hradec. Načerpejte energii ve městě, kde to žije i v podzimním čase.

Město si zamilujete při procházce historickým centrem, kdy navštívíte Státní hrad a zámek, Dům gobelínů, Muzeum Jindřichohradecka s Krýzovými jesličkami nebo Muzeum fotografie. Zcela nevšední zážitek je pak aqua show, která se spouští v každou celou hodinu v Obchodně-medicínském centru sv. Florián. Ve vybrané podzimní dny centrum města po setmění ožívá „Večerními toulkami bájným Hradcem“, které jsou zaměřené na pověsti a legendy. Pokud máte rádi discgolf, potom je pro vás v městském parku města otevřeno nové hřiště. Při poznávání města vám pomohou také dvě mobilní aplikace „Poznej Hradec“ a Geofun.

Top akce měsíce října

4. 10. Chalupa Cup – mezinárodní veslařská regata na rybníku Vajgar

5. 10. Jindřichohradecký pedál – loučení s turistickou sezonou hromadnou vyjíždkou na kolech. Letos podzimní krajinou po stopách Emy Destinové (soutěže, zábava pro děti i dospělé a losování hlavní ceny – jízdní kola).

Informační středisko Město Jindřichův Hradec
Panská 136/1, 377 01 Jindřichův Hradec
tel.: +420 384 363 546
e-mail: info@jh.cz
www.infocentrum.jh.cz
www.jh.cz

Pohled na město z hradu Rožmberk

Lipensko všemi smysly

Na pozvání Jihočeské centrály cestovního ruchu jsem se zúčastnila novinářské cesty do jižních Čech. Naše cesta směřovala do oblasti Lipenska a Horního Rakouska, do regionu zvaného Mühlviertel. Toužíte po objevování přírodních krás a zákoutí? Oblast kolem vodní nádrže oplývá krásnou přírodou. Zajímá vás spíše kulturně-historické bohatství? Památek je na Lipensku také dosti. Lákají vás adrenalinové zážitky? I na tento segment návštěvníků se zde nezapomíná. Prostě a jednoduše, v oblasti Lipenska si každý přijde na své.

Cisterciácký klášter
ve Vyšším Brodě

Naše cesta začala v Horním Rakousku v malém lázeňském městě **Bad Leonfelden**. Město je proslulé v celém Rakousku výrobou perníčků. Toto perníkářství je nejstarším v Rakousku (perníkářství zde existuje již od roku 1559) a je spjata s rodinou Kastnerů. Návštěvníci mohou navštívit jedinečný svět zážitků Lebzeltarium a seznámit se s rozmanitým světem perníčků. Historie perníkářství a technologie výroby jsou podány interaktivním způsobem, návštěvníci je mohou vnímat doslova všemi smysly. V areálu si můžete po skončení prohlídky koupit všechny originální produkty značky Kastner nebo posedět v příjemné kavárně. Po prohlídce perníkářství jsme se zdrželi v Horním Rakousku ve skiareálu **Sternstein**. Skiareály v Horním Rakousku bývají častým cílem českých lyžařů a snowboardistů. Výhodně bývají balíčky zahrnující nocleh v Čechách a skipasy ve skiareálech v Rakousku. Po návštěvě Rakouska následovala prohlídka cisterciáckého kláštera ve **Vyšším Brodě**, v nejnižší obci České republiky. Historie kláštera souvisí s rodem

Rožmberků. V klášteře je umístěn kříž zvaný Závišův. Jedná se o relikvii kříže, který nechal zhotovit zřejmě uherský panovník, aby do něj uložil zbytek dřeva, na němž byl ukřižován Ježíš Kristus. Vyšebrodskému opatství drahocenný relikvii podle tradice i historických zpráv daroval Záviš z Falkenštejna. Veřejnost má možnost Závišův kříž vidět v rámci 1. zemské výstavy jižní Čechy – Horní Rakousko. V areálu kláštera je také možno zavítat do poštovního muzea. Návštěvníci, kteří touží po adrenalinových zážitcích, by určitě neměli minout **Stezku v korunách stromů**. V nepříznivých počasí jsme ocenili interiéry státního hradu **Rožmberk** tyčícího se nad řekou Vltavou. Hrad byl postaven v polovině 13. století a jedná se o nejstarší sídlo šlechtického rodu Rožmberků.

Marie Kulinkovská

www.jiznicechy.cz

Hrad Rožmberk

Karlovy VARY°

JAK JE NEZNÁTE... VARY HROU – GEO FUN

Prostřednictvím mobilní aplikace prožijte neopakovatelné chvíle v královských lázních... Návštěvníkům Karlových Varů je k dispozici 5 her na bázi geocachingu. Jsou zajímavé i poučné a po splnění všech úkolů, je možné vyhrát i ceny. Podle názvu jednotlivých GeoSrand se dá poznat, že nuda rozhodně nebude – hráči poznají karlovarské prameny („Mlýnská kolonáda“), tajemná místa Karlových Varů („Karlovy Vary immortal“), projdou se v lázeňských lesích („Túra jako kúra“), poznají město z rozhleden a vyhlídek („Karlovy Vary s nadhledem“) a samozřejmě nemůžeme zapomenout ani na významnou roli jako místa, kde se odehrává filmový festival a které posloužilo jako kulisa mnoha filmů („Karlovy Vary, město filmu zaslibené“).

www.karlovyvary.cz

Pojďte, budeme si hrát ...

GeoFUN ve VARECH

Mobile App | Handy-App | приложение

... Let's have fun - GeoFUN

Available on the App Store | Get it on Google play

GEOFUN

Renesanční radnice na náměstí

Podzimní Stříbro

Přijměte pozvání do Stříbra, města ležícího v okrese Tachov 30 km západně od Plzně. K vidění je zde řada zajímavých kulturně-historických památek.

Stavbou, kterou si rozhodně každý zapamatuje, je renesanční radnice se třemi štíty. Na náměstí se nachází bývalý klášter minoritů, který je nyní sídlem Městského muzea a informačního centra s přilehlými klášterními zahradami. Mariánský morový sloup s 12 sochami českých a morových patronů na náměstí byl postaven po morové epidemii roku 1710. Další zajímavou stavbou je kostel Všem svatých s přístupnou vyhlídkovou věží. Výstup po 144 schodech dovede návštěvníka gotické stavby do bývalého obydlí pro vězného. Z ochozu věže je z výšky 32 metrů možné se rozhlédnout po krásách města a okolí. Ve Stříbře se nachází středověké městské opevnění. Do města bylo možné vstoupit dvěma branami – Horní (Chebskou) a Dolní (Pražskou), později i kamennou mostní bránou s věží. Hradby chránící město měly v minulosti 17 bašt, do dnešní doby se dochovala pouze jediná, tzv. Husitská bašta. K nejstarším stavbám patří i hřbitovní kostel Nanebevzetí Panny Marie. O tom, že Stříbro bylo původně hornickou osadou, nás přesvědčuje hornický skanzen a královská dědičná štola Prokop. Po celém dni objevování památek si můžete odpočinout u plastiky 13. poledníku.

Informační centrum Stříbro
Masarykovo náměstí 21
349 01 Stříbro
e-mail: ic.stribro@seznam.cz
www.muzeum-stribro.cz

Husitská bašta

EXKURZE & DEGUSTACE

*Nestačí ji vidět...
 Nestačí ji cítit...
 Musí se OCHUTNAT!*

Navštivte Jan Becher Muzeum v centru Karlových Varů, kde se Becherovka od roku 1867 po dlouhých 143 let vyráběla. Přímo v prostorách muzea jsme pro Vás připravili milé překvapení: ochutnávku nejen výtečné Becherovky, ale i ostatních produktů firmy Jan Becher. Provedeme Vás naší bohatou expozicí včetně nově zrekonstruovaných sklepních prostor a ukážeme Vám množství dobových exponátů a fotografií. A protože přesné složení Becherovky je již více než 206 let tajemstvím, pozveme Vás na projekci filmu, který Vám možná odhalí některá tajemství výroby tohoto magického likéru ze srdce Evropy.

ČEKÁME VÁS DENNĚ
9.00 - 17.00

T.G. Masaryka 282/57, 360 01 Karlovy Vary,
 Czech Republic
 tel.: +420 359 578 142,
 e-mail: muzeum@pernod-ricard.com
www.becherovka.cz

JAN BECHER **MUZEUM**

KAM, když prší...

Na počasí v říjnu není radno spoléhat. Dny se pomalu, ale jistě zkracují, bývají chladné, často sychravé. Babí léto je v říjnu spíše už jen vzácnou výjimkou. Pokud byste i v tomto nečase rádi podnikli nějaký ten výlet po naší krásné vlasti a nevíte KAM, měli byste zbystrit.

Pro naše čtenáře jsme připravili „mokrou variantu“ výletů. Na této dvojstraně najdete alternativy, jak strávit pěkné víkendové odpoledne, pokud počasí zrovna nebude přát. Muzea, galerie a další památky jsou ideální. Mapujeme objekty napříč celou republikou s nabídkou aktuálně probíhajících akcí, výstav a bohatého doprovodného programu. Některá muzea dokonce nabízí speciální podzimní programy. Nabídka je poměrně pestrá, tak proč hned o víkendu nevyrazit. Muzea, galerie a další zpřístupněné památky nabízejí návštěvníkům kromě prohlídek svých expozic také řadu doprovodných a kulturních programů pro malé i velké. Každá věková skupina si přijde na to své a rodiče nemusejí mít strach, že by se jejich ratolest nebavila. Nechte se lákat k návštěvě krásných interiérů.

-red-

LIBOR TEPLÝ HLEDÁNÍ SVĚTLA

fotografie

Horní synagoga v Mikulově
20. 9. – 31. 10. 2014

**Jediný původní
český sýr**

olomoucké
tvarůžky

www.tvaruzky.cz

Nové Muzeum
Olomouckých tvarůžků
v Lošticích

**TECHNICKÉ
MUZEUM
V BRNĚ**

Výstava

VELKÁ VÁLKA 1914-1918

Technika v míru, technika ve válce

28. 6. 2014–28. 6. 2015

Zveme vás na unikátní výstavu ke 100. výročí od vypuknutí 1. světové války, zaměřenou na průmysl, techniku a oděv.

út–ne 9–17 hod

Purkyňova 105

Brno 612 00

www.tnbrno.cz

Poznejte zajímavou historii hlučínského regionu

Muzeum Hlučínka v Hlučíně otevřelo v letošním roce unikátní expozici s názvem „Kdo jsou lidé na Hlučínsku“. Nabízí ucelený pohled na pohnutou a zcela specifickou minulost hlučínského regionu nalézajícího se na severu Moravskoslezského kraje, mezi městy Opavou a Ostravou.

Expozice se skládá ze tří celků. Exteriérovou část na malém nádvoří zámku tvoří časová osa složená ze šesti cihelných stěn. Ty obsahují několik desítek pro Hlučínsko zásadních dějinných událostí. Druhý výstavní celek v přízemí bývalé hospodářské budovy zámku je tvořen šesti tematickými okruhy (Války a armády, Hranice území, Správa území, Rodina, Ekonomika a Identita), které jsou obsahovým jádrem celé expozice. Emotivní zážitek umocňuje šest informačně bohatých krátkých stylizovaných

filmů. Závěrečná část v podkroví nazvaná „Paměť národa“ autenticky přibližuje jedinečné individuální osudy a příběhy zdejších obyvatel formou videozáznamů.

Expozice je pojata moderním způsobem. Využívá audiovizuální techniku a návštěvníkovi nabízí řadu interaktivních prvků vzbuzujících hlubší zájem o danou problematiku.

www.muzeum.hlucin.com

MUZEUM STŘEDNÍHO POOTAVÍ
STRAKONICE

10
1894
Let

navštiv
a doporuč...

Po filmových stopách
do Hoslovic

Vodní mlýn Hoslovic

mobil: +420 731 907 308

e-mail: mlyn@muzeum-strakonice.cz

www.muzeum-strakonice.cz

Ve zvlněné krajině šumavského Podlesí, 17 km jihozápadně od Strakonice, se v obci Hoslovic nachází unikátní, nejstarší v místě dochovaný mlýn o jednom kole na horní vodu s funkčním mlecím zařízením. První písemná zmínka o něm je již z roku 1352. Od roku 2008 jde o národní kulturní památku, kterou spravuje Muzeum středního Pootaví Strakonice.

Ve mlýně se natáčely již tři české pohádky:

- Kouzla králů
- Vodník a Karolínka
- Tři bratři

Pustte si pohádky a přijďte se do mlýna podívat. Například během poslední akce:

Ukončení sezony

25. 10.

10–16 hod.

- pečení chleba
- pouštění mlýnského kola
- příprava zabijačkových dobrot
- aktivity pro děti

Vaše návštěva, naše radost!

WWW.MUZEUM-STRAKONICE.CZ

- nachází se ve dvou budovách: v budově tzv. zámečku ze 17. století na Zámeckém náměstí, v budově sálu Evropa na Národní třídě
- stálá expozice v zámečku T. G. Masaryk a rodný kraj
- krátkodobé výstavy v zámečku a ve výstavních prostorách budovy sálu Evropa
- velikonoční a vánoční předváděcí akce
- speciální programy pro školy i veřejnost
- přednášková činnost

Kontaktní adresa:

Masarykovo muzeum v Hodoníně
Zámecké náměstí 9
695 01 Hodonín
tel.: 518 351 834
fax: 518 352 568
masarykovomuzeum@masaryk.info
www.masaryk.info

Otevírací doba:

PO - PÁ 8.00-12.00 13.00-16.30
NE 13.00-18.00, listopad - březen do 17.00
(platí pro obě budovy)

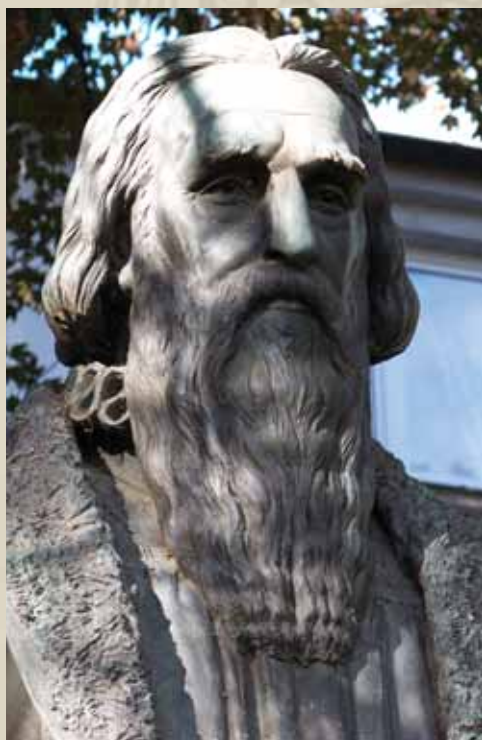

Intelektuál rudolfínské doby

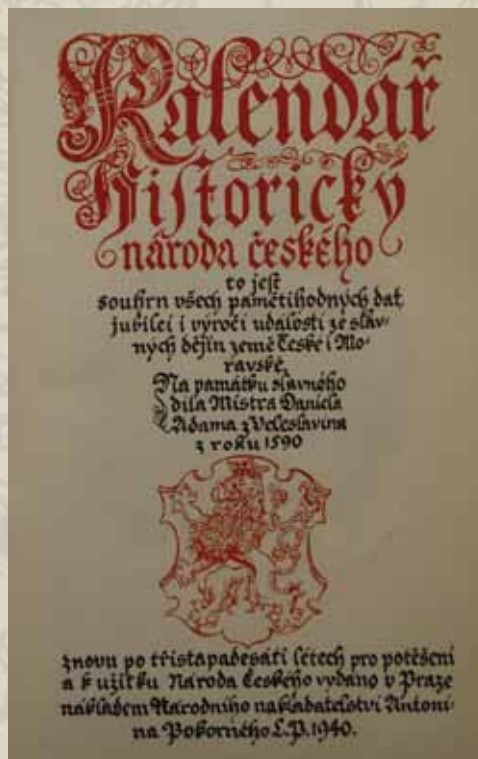
Daniel Adam z Veleslavína se narodil 31. srpna 1546 v Praze. Byl to člověk mnoha talentů. Proslul jako český nakladatel, spisovatel, bohemista, lexikograf, historik, filozof, překladatel, organizátor literární činnosti, humanista a vysokoškolský pedagog.

Pocházel z vážené měšťanské rodiny. Vystudoval pražskou univerzitu, kde se roku 1568 stal bakalářem a o rok později získal i titul mistra. Už za další čtyři roky začal nadaný mladík na univerzitě dokonce přednášet historii. Doba, v níž vládla renesance a humanismus, byla pro tohoto zvědavého muže jako dělaná.

Pomník Daniela Adama z Veleslavína v Divoké Šárce

V roce 1576 se ale rozhodl z univerzity odejít, protože v té době se na profesory vztahovala povinnost celibátu. To se Adamovi nelíbilo hlavně proto, že mu v té době učarovala dcera známého knihtiskaře Jiřího Melantricha z Aventina. Jmenovala se Anna a spolu s její rukou Daniel Adam získal i podíl v tchánově zavedené tiskárně. A to se mu velmi hodilo, protože vzdělaný Daniel Adam dobře věděl, co tisknout. Díky němu spatřilo světlo světa mnoho důležitých knih, které by méně vzdělaný tiskař mohl přehlédnout. Za vše hovoří fakt, že se celé jeho éře přezdvívá veleslavínská a že právě za svou vzdělanost a intelektuální zásluhy získal šlechtický přídomek „z Veleslavína“ a erb s Pegasem.

Veleslavínův Kalendář historický národa českého

Díky němu vyšlo 80 českých děl s výtečnou typografickou úpravou a Daniel Adam byl také prvním vydavatelem notových tisků. Svou činností velmi ovlivnil českou literaturu. Zasloužil se o vydání Bible kralické, ta vyšla od roku 1579 v 6 svazcích. Čeština, kterou byla Bible kralická přeložena, je považována za vzor dobového literárního jazyka. K jeho vlastním pozoruhodným dílům patří Kalendář historický z roku 1578, který je souhrnem všech pamětihodných dat, jubileí a výročí událostí z dějin země české i moravské.

Kromě vydavatelské činnosti sbíral Daniel Adam také úspěšně i funkce. Byl mimo jiné předsedou na sněmech zemských, členem několika komisí a dokonce držitelem čestného titulu arciknihtiskař. Zároveň se mu dařilo i finančně, a tak skupoval domy i pozemky v Praze. Nejvíce ze všeho mu ale šlo o to, jak co nejvíce přispět ke vzdělání širokých vrstev, a proto se snažil vydávat knihy nejen pro latinsky mluvící učence.

Patřil k předním osobnostem své doby. Část děl, která vydával, také přeložil, upravil jazykově

a jeho tzv. „veleslavínská čeština“ se stala základem českého spisovného jazyka. Literáti v něm nalezli šlechtného mecenáše, který proslul svým charismatem. Byl šířitelem humanismu a jeho tisky byly určeny především prostému lidu, který neznal žádný cizí jazyk. S pomocí okruhu svých přátel vydával díla přispívající k rozšíření všeobecné vzdělanosti. Velmi lpěl i na kráse a ušlechtilosti českého jazyka a pro jeho úroveň dělal, co mohl.

Daniel Adam z Veleslavína zemřel před 415 lety, 18. října 1599 v Praze. Jeho jméno bylo umístěno pod okny Národního muzea v Praze spolu s mnoha dalšími jmény významných osobností, které působily v českých zemích.

Marcela Kohoutová

Park Daniela Adama z Veleslavína, vodovodní domek

foto © redakce; Wikipedia

Ač slepý, přec neporažen

Letos si 11. října připomeneme 590 let od smrti Jana Žižky z Trocnova a Kalicha. Zemřel ve věku 64 let u Přibyslavi, během tažení na Moravu roku 1424. Narodil se roku 1360 v Trocnově na rodové tvrzi a do světových dějin vstoupil jako husitský vojevůdce. Stál u zrodu husitské vojenské doktríny, jejíž významnou součástí se stala v měřítku do té doby nevídaném obranná bojová technika známá jako vozová hradba.

Přestože se jedná o postavu historicky známou, podrobně popsaných je asi jen posledních šest let jeho života. První zmínky pochází z roku 1408, kdy svůj meč tasil proti Rožmberkům a královskému městu České Budějovice jako jeden z ozbrojenců jistého Matěje vůdce. V roce 1409 se prvně setkává s Janem Sokolem z Lamberka, který vedl družinu Václava IV. v partyzánské válce s Rožmberky. Potom je pochopitelná i králova milost udělená Janu Žižkovi za „jeho zločiny“ páchané na Rožmbercích. Nezávislé polské království na Teutonech a spojenec na severní hranici království, to vše bylo důvodem, proč roku 1409 začíná již jako zemský hejtman sbírat Jan Sokol vojska na pomoc Polsku. Spolu s ním se vydává na tažení i zchudlý trocnovský zeman Žižka. Ale zda se také účastnil bitvy u Grunwaldu, žádné prameny neuvádějí. Navíc tu ani nepřišel o první oko, které ztratil ještě v době dospívání, jak ukázal pozdější výzkum. Po záhadné smrti Jana Sokola se Žižka vrací do Čech, kde v Praze vykonával službu královského čeledína, a poznává Mistra Jana Husa. Dál už to znáte. Smrt Husova na hranici a husitské války, kdy bylo

foto © redakce; Wikipedie

proti kacířským Čechům vedeno více výprav než do Svaté země, kterých bylo devět. Žižka vybojoval řadu z nich, např. u Sutoměře, na Vítkově či u Kutné Hory, a nikdy neprohrál.

Většina historických pramenů uváděla, že slepý vojevůdce zemřel na následky hlízy moru, vysoce nakažlivé choroby, její šíření kronikáři pečlivě zaznamenávali. Navzdory tomu z roku 1424 neexistuje jediný záznam. Písemné prameny také popisují, kolik významných osobností stálo u lože umírajícího. Pokud by byl Žižka nakažen morem, nejspíš by bylo také i po nich. Kospirační teorie uváděly, že byl otráven arsenikem. Ten ale v kosterních pozůstatcích nalezen nebyl. Pravděpodobná příčina vojevůdcovy smrti je dost možná mnohem prozaičtější. Ona smrtelná hlíza mohl být velký nežit, jehož léčba by dnes vyžadovala chirurgické ošetření a antibiotika. Žižka tak mohl klidně zemřít na sepsi (otravu krve) po neodborném zásahu ranhojiče.

Daniel Adam z Veleslavína ve své kronice uvádí...

11. října 1424 – počátkem válečného tažení spojených husitských vojsk na Moravu zemřel u Přibyslavi Jan Žižka z Trocnova.

15. října 1424 – kněz Prokůpek a kněz Ambrož se sirotky dopravili tělo Žižkovo do Hradce Králové, kde bylo pochováno v kostele sv. Ducha „při prvním pilíři v hlavní lodi po straně evangeliové“. Později byly ostatky jeho přeneseny do kostela sv. Petra a Pavla v Čáslavi.

Žižkův erb objevený na pečeti z r. 1378, barevnost je heraldicky odvozena

Žižka v čele husitského vojska (iluminace, Jensej kodex, konec 15. stol.)

Žižkova mohyla u Přibyslavi (1874) označuje místo, kde (snad) Žižka zemřel.

Veleslavín upozorňuje na chybu uváděnou ohledně Žižkova náhrobního kamene v Čáslavi, kde se psalo: „Léta 1424 ve čtvrtek před sv. Havlem dokonil Jan Žižka z Kalicha, správce obcí křesťanských soužených pro jméno Boží, a tuto pohřben jest. Správně má

být „ve středu před sv. Havlem“, kdy bylo v roce 1424 jedenáctého. Inu, stane se...

Závěrem – „Čáslavský nález“ obsahoval kosterní pozůstatky dvou mužů a jedné ženy. Ty byly v 80. letech 20. století detailně prozkoumány s konstatováním, že část pravého žebra, levá stehenní kost a lebeční klenba patřily muži ve věku 61–65 let. Tento výsledek odpovídá datu Žižkova narození 1360 a úmrtí 1424.

Alois Rula

„Čáslavský nález“, foto několik dní po vyzvednutí z výklenku

Sychrov na podzim nezavírá

Přestože bývá podzim sychravý, na Sychrově to neplatí. Vydejte se spolu s námi právě na Státní zámek Sychrov, kde mají otevřeno celoročně, a navíc se tu stále něco děje. Například už v říjnu se můžete těšit na „Slavnost jablka“ a „Knížecí lov“ nebo na prohlídku zámku se Zlatovláskou.

Zámek postavený v novogotickém stylu sloužil jako rezidence starobylému francouzskému rodu Rohanů. Zámecké pokoje jsou zařízeny unikátním původním nábytkem, obrazy a většina místností vyniká bohatou rezbářskou výzdobou.

Zámek je veřejnosti zpřístupněn takřka celý a jeho prohlídka nabídne návštěvníkům dokonalou představu, jak se žilo na venkovském sídle bohaté šlechtické rodiny ve 2. polovině 19. století.

Zámek je místem, kde se natáčela nejedna po-

hádka či film, které si oblíbila nejedna generace dětí i dospělých (Zlatovláška, Nesmrtelná teta, Tmavomodrý svět a další).

Zámek nabízí tři prohlídkové okruhy. Trasa A – autentické interiéry, které byly rekonstruovány na základě archivních materiálů do romantické novogotické podoby 2. poloviny 19. století. Trasa C je přístupná pouze na základě předchozí rezervace a nabízí prohlídky interiérů druhého patra východního křídla s ukázkami průběhu restaurátorských prací, průzkum dobových fotografií a postup při instalaci interiérů v souladu s jejich původní funkcí. Posledním z okruhů je „Klenotnice“, kde je prezentován průřez tvorbou turnovského rodáka Františka Khylna (1907–2003).

Zámecké pozvání

4. 10. Slavnost jablka (10–22 hod.)

Určeno všem, kdo mají rádi vše dobré a čerstvé, ochutnávky regionálních produktů, dětské kreativní dílničky, bohatý kulturní program a večer plný koncertů. Těšit se můžete například na Schovanky, The Apples, Lenny, Cirk La Putyka, Mňága a Žďorp. Moderují Marcela Augustová a Patricie Strouhalová. (www.slavnostjablka.cz)

11. 10. Knížecí lov na zámku Sychrov (10–16 hod.)

... aneb jedinečná příležitost pro malé i velké zastřílet si z luků na makety zvířat v zámeckém parku (lukostřelba, trubači, loutkové divadlo, řemesla, občerstvení). Vstupné 60/40 Kč.

18.–19. 10. Zlatovláška

15.–17. 11. Princezna a loupežník

Tematické pohádkové prohlídky zámku nejen pro rodiny s dětmi. Začátky vždy v 10, 11, 12, 13, 14 a 15 hod. Vstupné: dospělí 150, děti od 3 let 100 Kč a děti do 3 let 20 Kč. Rezervace nutná na tel.: 482 416 011.

29.–30. 11. Adventní trhy (9–16 hod.)

Tradiční trhy spojené s ukázkami řemesel, prodejem tradičního zboží a bohatým programem, vstupné: 50/30 Kč.

Státní zámek Sychrov
463 44 Sychrov
tel.: +420 482 416 011
e-mail: sychrov@npu.cz
rezervace: sychrov.rezervace@npu.cz
www.zamek-sychrov.cz

Děti, pojedte do Českého středohoří!

Náš výlet po Labské stezce (cyklotrase č. 2), která začíná ve Štětí, pokračuje přes Roudnici nad Labem, Litoměřice, Velké Žernoseky, Ústí nad Labem, Děčín a končí v Dolním Žlebu, nabízí atraktivitu vhodnou k trávení volného času.

Start je ve Štětí. Čeká tu legendární loupežník Štětko se svou čtyřčlennou družinou, který provází po naučné stezce v okolí Štětska. Vypráví o historii, přírodě, průmyslu i zemědělství. Následná zastávka je zdaleka viditelná hora Říp (456 m n. m.), ke které se vztahuje pověst o příchodu praotce Čecha. Z vrcholu hory s románskou rotundou je krásný výhled do Českého středohoří a na hluboké lesy Kokořínska. Z Labské stezky odbočíme a podíváme se do strašidelného muzea čertů v Úštěku. Místní expozice se nachází v prostorách Pikartské věže a gotického podzemí, je plná čertovské magie a pekelné zábavy. Na Litoměřicku navštívíme státní zámek Ploskovice, kde se natáčely pohádky jako Princ a Večernice nebo novější pohádka Čertova nevěsta. Pokračujeme přes malebné údolí Porta Bohemica do krajského města Ústí nad La-

bem podívat se do zoologické zahrady. Zdejší zoo láká na 1 300 zvířat, na Dětský svět s tobogány či na Dětskou zoo. Z Labské stezky se odchýlíme a ocitneme se v historické vesničce Zubrnice. Ta nabízí návštěvníkům Zubrnický skanzen, který poukazuje na to, jak se žilo dříve. Za návštěvu stojí železniční muzeum i historické drezíny. Náš výlet zakončíme v Děčíně. Za osvěžením vyrazíme do děčínského aquaparku s divokou řekou nebo na procházku do zoologické zahrady na vrchu Pastýřské stěny, která je proslulá medvědy grizzly. K zoologické patří i unikátní expozice Rajské ostrovy. Ten, kdo se nebojí, může zkusit opičí lanovou dráhu či horolezeckou stěnu.

Tak neváhejte a vyrazte do destinace České středohoří a Podřipsko! Pro více informací nejen o Labské stezce navštívte webové stránky www.ceskestredohori.info.

Když malí nevědí, velcí poradí

1. Podle čeho se jmenuje Labská stezka?

- a) Labské pískovce
- b) řeka Labe
- c) Labská bouda

2. Které město není na cyklotrase č. 2?

- a) Úštěk
- b) Ústí nad Labem
- c) Děčín

3. Ve kterém městě vystoupal praotec Čech na bájnou horu Říp?

- a) Štětí
- b) Roudnice nad Labem
- c) Litoměřice

4. Území Porta Bohemica se nachází mezi městy:

- a) Roudnice nad Labem – Litoměřice
- b) Litoměřice – Ústí nad Labem
- c) Ústí nad Labem – Děčín

? Svě odpovědi nám pošlete do 15. října z www.kampocesku.cz nebo na adresu redakce. Pro 10 autorů správných odpovědí máme připravené ceny věnované Destinační agenturou České středohoří, o. p. s.

České středohoří

www.ceskestredohori.info

Destinační agentura České středohoří, o. p. s.
Agentura pro cestovní ruch v destinaci České středohoří a Podřipsko
Komenského 748/4, 412 01 Litoměřice
e-mail: info@ceskestredohori.info
tel.: +420 412 871 140
www.ceskestredohori.info

Sourozenci Lustigovi

Hana se narodila 20. června 1924 a bratr Arnošt 21. prosince 1926 na pražské Královské třídě 428/137 (dnes Sokolovské), na rozhraní Vysočan a Libně, manželům Lustigovým. Byli obyčejná židovská rodina – tatínek provozoval malý obchod s koloniálem a maminka mu v obchodě pomáhala, aby se naučila česky, protože pocházela ze staré silně věřící židovské rodiny Lowyů z Moravské Třebové, kde mluvili jen německy.

Tatínkovi na češtině záleželo a chtěl, aby se jeho žena naučila česky, stejně jako jejich děti. „Rodiče, zvláště pak tatínek nás vychovával v úctě a lásce k české zemi, kterou pokládal za zaslíbenou,” vyprávěl Arnošt. „Pamatuji si, jak jsem jako pětiletý kluk skákal s kamarády z mostu do Vltavy nebo se v zimě plavil po Vltavě na kráč.” A Hanka dodává, že „vždycky trnul hrůzou, aby se to maminka nedozvěděla”. „Měl jsem rád i školu,” vzpomínal Arnošt, „která mi připadala úžasná. Bylo tam teplo, uspořádáno, čisto a učitelé říkali zajímavé věci, tedy pokud jsem dával pozor.” **Zdeněk Mahler**, kamarád Arnošta z dětství, vzpomíná, jak chodívali za korunu do kina Svět nebo Olympie na kovbojky a jak jejich klukovské hry odpovídaly filmovému žánru, když se vydávali na tažení proti „indiánům” za vrchem Hrdlořez či Žižkova. Arnošt i Zdeněk byli také vášniví fotbalisté, Arnošt hrál za Meteor 8 a Zdeněk za Meteor Vysočany. Hanka i Arnošt chodili do obecné školy, kde dívky měly vstup z Hejdukovy ulice a chlapci z ulice Pod Palmovkou. Hanka dodává, že „Arnošt začal chodit do školy už v pěti letech, protože maminka doufala, že ho učitelé ukáží”. V jedenácti letech (1935) Hanka nastoupila na gymnázium, které ale musela opustit po pěti letech v kvintě, stejně jako Arnošt ukončil nuceně měšťanskou školu třetím ročníkem. Přestože bylo předmnichovské Československo zemí se smyslem pro demokracii, vše se mělo záhy změnit. Hanka vzpomíná, jak ona, Arnošt, maminka a sestřenice Věrka dostali v listopadu 1942 předvolání do transportu. Otec zatím ne, protože na Smíchově pracoval na stavbě hřiště pro SS. Když je tatínek doprovázel na shromaždiště, které bylo v deportačním centru v dřevěných barácích na Radiotruhu, viděly děti poprvé v životě tatínka plakat. Po třech dnech v příšerných podmínkách nastoupili do vlaku, který je dovezl do Bohušovic, odkud šli pěšky do terezínského ghetta.

Terezín byl zvláštní místo určené pro 5 000 vojáků, a Němci sem napěchovali 60 000 lidí. Arnošt pracoval na stavbě kasáren, kde se k němu v dubnu 1943 přidal i tatínek. Proto také nebyli ještě transportováni do táborů na východě. Hana vzpomíná: „Arnošt bydlel v dětském domově (heimu) pro kluky, protože byl mladší než já. Já už ale nebyla ve věku, abych byla s dětmi, proto jsem bydlela s dospělými v Hamburských kasárnách, byla jsem tam i s maminkou a s Věrkou, která se po ztrátě ro-

Hanička s maminkou Terezií Lustigovou, roz. Lowyovou (1924)

Arnošt Lustig (2010)

Hana Lustigová-Hnátová (2014)

Arnošt s maminkou (1926)

dičů na maminku hodně upnula (rodiče byli zatčeni a patrně transportováni přímo na východ). Spaly jsme na třípatrových palandách, já zvláště a maminka s Věruškou. Pracovala jsem v komandu Hundertschaft, které vozilo pohřební vozíky naložené šatstvem, chlebem či nářadím, později v truhlárně, kde jsem stloukala bedýnky na municu, a nakonec jsem šila zimní palčáky. Terezín byl v porovnání s ostatními tábory, které jsem prošla, nesrovnatelný. V roce 1943 tu Němci povolili kulturu a já viděla Brundibára, Prodanou nevěstu, ale získat lísky nebylo snadné.” Na podzim 1943 byli Arnošt a Hanka prvně zařazeni do transportu, jehož cestující, jak se později dozvěděli, skončili všichni v plynových komorách. Hanka dodnes s vděčností vzpomíná na svého bratra, který „jen díky tomu, že neuměl dobře německy, špatně pochopil výzvu dozorců, že kdo má důvod pro vyreklamování z transportu, aby vystoupil – tak vystoupil. Opravdu ho vyreklamovali a s ním a na jeho upozornění také mne. Vděčím mu za svůj život.”

Na podzim 1944 bylo vypraveno několik transportů na východ. „Já šel do druhého transportu z rodiny sám,” popisoval Arnošt, „ale s kamarádem Jirkou Pikem (spolu skákali z mostu do Vltavy), který se přihlásil dobrovolně. Protože mu ale bylo 14, šel ze selekce rovnou do plynu. Příjezd do Osvětimi byl příjezd do pekla, kam jsme přijeli po třech dnech bez jídla a pití. Vyhnali nás z vagonů a nařídili nám, abychom všechno nechali na peronu. Tady je konec světa, řekli nám. Šlo o vyhlazovací tábor, kde zabíjeli lidi jako v továrně. Hlad, žízeň, strach z budoucnosti. Přišel cyklon B a bezcennost lidského života.” Tatínek přijel do Osvětimi prvním transportem, a protože na selekci nesundal brýle, šel rovnou do plynu. Do třetího transportu byla zařazena maminka se čtrnáctiletou Věrkou. Hanka nechtěla

zůstat sama v Terezíně, proto se dobrovolně přihlásila do transportu také. „Vzpomínám, že nás esesman na selekci v Osvětimi, dal na správnou stranu a maminku, která projevila notnou dávku odvahy, když řekla, to jsou mé děti, přiřadil k nám. Snad i proto, že maminka působila silným, zdravým dojmem, přestože jí v Terezíně úplně zešedivěly vlasy. Nevzpomínám si ale přesně, v jakém táboře jsme v Březince byly, snad v tom ženském. Arnošt strávil několik týdnů pravděpodobně v mužském táboře.” Arnošt mluvil o vyhlazovacím táboře Osvětim-Březinka velmi obrazně. Ti nejlepší, co napsali knihy o Osvětimi, spáchali sebevraždu, protože popsat Osvětim je nemožné, nesdělitelné, neboť prolomení měřítko zla je tak hluboko, že tam ani nevidíme. To, co Židé za druhé světové války zažili, byla univerzální zkušenost, která může potkat kohokoli – Slovany, muslimy... Je potřeba o tom mluvit, ale ne abychom litovali ty mrtvé, ty to nevezkřísí, ale nás to posílí. Takto sdělená zkušenost lidí posiluje. Budou silnější o to, co vědí. V poznání je síla.”

Sovětská armáda stála osm měsíců asi 100 km od Osvětimi, ale Němci zabíjeli Židy do poslední chvíle. Arnošt se tu však osvobození nedočkal – byl transportován do tábora Buchenwald. „Bylo štěstí, že mě vybrali jako dělníka s ocelí, jinak jsem šel za den do plynu.” S dalšími šesti Čechy pracoval v městečku Meuselwitz, ve firmě HASAG (Hanseatische Sachwert Gesellschaft). Z Buchenwaldu měli být transportováni do tábora v Dachau, ale někde u Kraslic na vlak zaútočil americký letec. Během náletu a vzniklého zmatku se podařilo Arnoštovi spolu s kamarádem **Jirkou Justicem** vyskočit. Jiří později o svém celoživotním kamarádu Arnoštovi

řekl: „Někdy byl tak bezstarostný, až to bylo strašné. Němcům lhal, jako když tiskne.“ Zanedlouho ale byli chlapi chyceni a stanným soudem odsouzeni k trestu smrti. Nakonec bylo ale rozhodnuto, snad z nedostatku pohonných hmot, že nebudou převezeni k popravě, ale naopak měli být zastřeleni na místě. Popravčí četa složená ze starců lidové domobrany (Volkssturm) odvedla zbědované hochy do lesa, kde je nakonec nepopravili, snad si nechtěli na samém konci války špinit ruce popravou dvou

po zádech. Vůbec nedoufaly, že Arnošt, kluk samá noha samá ruka, může hrůzy, které jim osud připravil, vůbec přežít. Ale on přežil, na rozdíl od tatínka, statného padesátníka, kterému dávaly mnohem větší šance. Nakonec se ale ukázalo, že osud si vybral z celé početné rodiny jen je čtyři. Ostatní už nikdy neviděli.

Do předválečného bytu se ale vrátit nemohli, protože byl obsazen českou rodinou. Shodou okolností byl Arnošt v transportu smrti s kamarádem

svému věku, se těší dobrému zdraví a oplývá nebyvalou energií. Věrka dostudovala stejnou obchodní akademii, kterou Arnošt nedokončil, a poté i vysokou školu.

Arnošt po roce akademii opustil a nastoupil na Vysokou školu politických a hospodářských věd. S nebyvalou vervou se vrhl do nového života. V letech 1948 a 1949 pracoval jako žurnalista v Izraeli, kde se 24. července 1949 také oženil. Jeho druhý návrat domů nebyl snadný. Původně vstříc-

Hanka s Arnoštem a rodiči

Sourozenci ještě před válkou

S rodiči na pražské plovárně

Hanka a Arnošt s tatínkem

Hanka a Arnošt krátce před transportem do terezínského ghetta (1942)

Arnošt (13. října 1945)

Hanka s Arnoštem (Praha 1945)

Sourozenci Lustigovi po návratu z koncentračních táborů (1945)

kluků. Navíc si byli jisti, že se o ně postará mráz a sněhem zapadáný les. Ale oni přežili a jako zázrakem se dostali vlakem z Kraslic do Prahy. V Praze jim pomohla známá rodiny Jirky, která obstarala hochům civilní šaty. Na úřadech

pak nahlásili, že byli vybombardováni, a tak získali i náhradní dokumenty, práci v ČKD, a tím také potravinové lístky. Tak se oba dočkali Pražského povstání, kterého se Arnošt aktivně zúčastnil.

„Asi po čtrnácti dnech v Březince jsme byly já, maminka a Věrka transportovány do saského Freibergu, kde jsme pracovaly v továrně na výrobu křidel pro letadla,“ vzpomíná Hanka. „Osvobození jsme se ale dočkaly až v Mauthausenu, kam jsme dojely shodou náhod transportem smrti přes české území.“ Během cesty vlak často stál a jednou zůstal stát na českých hranicích, protože dál to už nešlo, jen do Rakouska a Mauthausenu. Než se ale vlak rozjel, dveře zůstaly otevřené a Hančina kamarádka Zdeňka chtěla, ať spolu vyskočí a utečou. Ale Hanka nechtěla opustit maminku s Věrkou. Zdeňka vyskočila sama a po osvobození se v Praze sešla s Arnoštem, kterému řekla, že transport s Hankou, maminkou a Věrkou jel do Mauthausenu. Bylo 19. května 1945 a Arnošt slyšel v rozhlase, že se vracejí vlakem ženy z Mauthausenu. V davu zbědovaných žen hledal své příbuzné a opravdu, v posledním vagonu je našel. Hanka ještě dnes vzpomíná se slzami v očích, jak jí mráz z toho setkání přeběhl

Milanem Oppenheimerem, kterému během transportu omrzly nohy tak, že mu je museli amputovat. Milan v nelidských bolestech prosil Arnošta, aby vyhledal v Praze jeho rodiče a řekl jim, ať na něho nečekají. Arnošt kamarádovu prosbu splnil. Pan Oppenheimer se Arnošta zeptal, jestli je sám a má-li kde bydlet. Arnošt mu řekl, že se vrátili jen čtyři, ale maminka že je v ženském útulku v hotelu Graf a sestra Hanka se žlutenkou, kterou dostala v Mauthausenu, v nemocnici. Slovo dalo slovo, a tak sehnali dvoupokojový byt, kde Hanka žije dodnes.

Hanka koncem září 1945 odmaturovala na gymnáziu a maminka chtěla, aby šla na medicínu. To ale nebylo možné, protože maminka měla 490 korun penzi, Věrka studovala a stejně tak i Arnošt. Proto udělala kurz těsnopisu a psaní na stroji a nastoupila v exportní firmě jako zahraniční korespondentka. Administrativně zůstala věrná po celý zbytek svého aktivního života. V roce 1956 se vdala za Vladimíra Hnáta, se kterým o první dítě přišli. Ale díky ještě tehdy neznámému gynekologovi Antonínu Doležalovi se nakonec manželům podařilo mít dvě děti. Ve svých devadesáti letech, úměrně

ný postoj socialistického Československa k Izraeli se začal dramaticky měnit. Arnošt pracoval jako rozhlasový reportér. Invaze v srpnu 1968 zastihla Arnošta s rodinou na dovolené v Itálii, kde se rozhodli zůstat

v exilu. Po krátkých pobytech v Izraeli a v Jugoslávii se přemístili do USA, kde v letech 1972–2004 Arnošt vyučoval tvůrčí psaní a dějiny filmu zaměřené na 2. světovou válku. Stal se řádným profesorem Americké univerzity ve Washingtonu a profesorem honoris causa řady dalších. PEN klub ho vyznamenal Cenou Karla Čapka, získal také Cenu Franze Kafky, ale i mnoho dalších ocenění. Přestože jeho tvorba málokdy vybočila z tématu holokaustu, náleží jeho knihy k druhé vlně válečné prózy, jež se spíše soustředí na psychiku a vztah jedince k době samé, na rozdíl od faktograficky zaměřených autorů vlny první. Arnošt Lustig zemřel v Praze 26. února 2011 ve věku 84 let. O rok později byla Česko-izraelskou obchodní komorou zřízena Cena Arnošta Lustiga, udělovaná osobnostem, u kterých se snoubí vlastnosti jako „odvaha a statečnost, lidskost a spravedlnost“.

Pro Památník Terezín Luděk Sládek

www.pamatnik-terezin.cz
www.facebook.com/TerezinMemorial

PAMÁTNÍK TEREZÍN
MALÁ PEVNOST
MUSEUM GHETTA
národní kulturní památka

Čechoslováci obléhající Dunkerque

Tento článek je věnován příslušníkům Československé samostatné obrněné brigády, kteří se účastnili osvobození severofrancouzského přístavního města Dunkerque 7. října 1944 – 9. května 1945. Obléhání se stalo nejvýznamnější etapou historie této brigády.

Po reorganizaci čs. pozemního vojska ve Velké Británii (1941) vznikla 1. čs. smíšená brigáda. Jejím úkolem byla ostraha některých britských pobřežních oblastí před invazí. Velitelem se po odchodu gen. Klapálka do Sovětského svazu stal gen. Alois Liška (20. 11. 1895, Záborčí – 7. 2. 1977, Londýn). Jeho vojenská kariéra začíná v roce 1915, kdy narukoval do rakouské armády, ze které již v roce 1916 přeběhl k ruské armádě. Nějaký čas byl internován a poté stál u zrodu čs. legií v Rusku. V roce 1920 se s posledním transportem legionářů vrátil do již samostatné Československé republiky. Poté jako důstojník z povolání vešel v hodnosti plukovníka Dělostřeleckému pluku 51 ve Staré Boleslavi. Při mobilizaci v roce 1938 byl jmenován velitelem dělostřelectva 1. rychlé divize, ale po obsazení republiky německými vojsky odešel do emigrace (1940). V bojích o Francii byl jmenován velitelem 1. dělostřeleckého pluku, ale po kapitulaci Francie musel opět odejít, tentokrát do Velké Británie. Tady vešel v již zmíněné 1. čs. smíšené brigádě a později se stal velitelem celé Čs. samostatné brigády. Po válce byl povýšen do hodnosti armádního generála (1946). Po únorovém puči 1948 a po následných perzekucích komunistickým režimem opustil rodinu i vlast potřetí a odjel do Londýna, kde zemřel ve věku 82 let.

Po přecvičení byla brigáda 30. srpna 1944 přesunuta do Francie, kde zůstávala v zálohách. Po

Tankisté Čs. samostatné obrněné brigády v La Panne (Belgie), nedaleko Dunkerque, 1945

Provizorní náhrobky padlých čs. vojáků u Dunkerque, Francie, 1945

Vojenský hřbitov v Adinkerke (Belgie), nedaleko Dunkerque, 1945

zásahu gen. Lišky u londýnské exilové vlády byla brigáda na přelomu srpna a září 1944 přesunuta k obklíčenému přístavu Dunkerque, kde 7. října 1944 vystřídala brigádu britskou. Kolem města, které bránilo 12 000 německých vojáků, z toho asi 2 000 příslušníků Waffen-SS, byly vybudovány tři obranné linie. Čechoslováci o síle 4 259 mužů a další jednotky o síle asi 6 000 mužů (Britů, Kanadánů, Francouzů, Poláků a Belgičanů) měli za úkol průzkum a kontrolu aktivit daleko silnějšího nepřítele. První větší ofenziva čs. jednotek se odehrála symbolicky 28. října, tedy v den našeho státního svátku. Boje tu zuřily ale až do 16. dubna. Vítězství u Dunkerque bylo na dosah, když čs. jed-

Portrét gen. Lišky v muzeu v Dunkerque

notka dostala zprávu, že velitel 3. americké armády gen. George S. Patton zanedlouho překročí hranice někdejší ČSR. Uvolnění celé brigády nebylo možné, proto byl 23. dubna k Pattonově armádě vyslán alespoň čs. oddíl o síle 140 mužů vedený plk. Aloisem Sítkem, rodákem z Fryštáku (zemřel také v britském exilu). Jeho muži 1. května vstoupili u Chebu na naše předválečné území a poté se zastavili na demarkační čáře Karlovy Vary – Rokycany – České Budějovice. Proto také jejich oddíl dorazil do Prahy až 9. května 1945. Téhož dne v půl desáté dopoledne podepsal nacistický viceadmirál Friedrich Frisius na velitelství čs. brigády kapitulaci. Generálu Liškovi se tak vzdalo 10 500 německých obránců Dunkerque a nad osvobozeným francouzským přístavem hrdě zavlála československá a britská vlajka. Za dobu obléhání přišel nepřítel o 1 500 mužů, kteří padli nebo se vzdali. Liškova brigáda měla 167 mrtvých, 461 raněných a 40 nezvěstných mužů. Padlí Čechoslováci z tohoto i dalších střetů jsou pohřbeni na vojenském hřbitově v Adinkerke. Paradoxně tak muži gen. Lišky osvobodili ten samý Dunkerque, kde dva roky poté, co nás Britové a Francouzi v Mnichově zradili, čelily jejich jednotky v červnu 1940 obklíčení německou armádou. Událost samou označil Winston Churchill za „kolosální vojenskou katastrofu“, kdy „jádro a mozek britského expedičního sboru uvízly v Dunkerque“, a jejich záchranu označil za „zázrak vysvobození“.

V muzeu v Dunkerque, které je věnováno historii města v období druhé světové války, mě hned po vstupu zaskočil portrét gen. Aloise Lišky. To ale nebylo nic proti tomu, co následovalo, když jsem si u majitele muzea kupoval vstupenku a on zjistil, že jsem Čech. Ještě dnes mi vzpomínka na jeho upřímnou úctu k našim vojákům bojujícím za svobodu jeho města vhná slzy do očí.

-lgs-

Navštivte tajemnou Lichnici

Lichnice je zřícenina hradu v Železných horách, nacházející se na skalnatém návrší v nadmořské výšce 480 m n. m. v Pardubickém kraji. Leží na hranici Národní přírodní rezervace Lichnice – Kaňkovy hory a je součástí CHKO Železné hory.

Hrad byl postaven rodem Ronovců, a to buď Jindřichem ze Žitavy, nebo jeho synem Smilem, asi kolem roku 1250. Obdobně jako Křivoklát má i Lichnice trojúhelníkový půdorys, v jehož severovýchodním cípu se tyčí okrouhlá válcová věž, která má v průměru asi 12 m a vnitřní průměr 6,5 m, z čehož lze usuzovat, že byla aspoň částečně obytná. Palác je situován do jihovýchodního cípu a proti dvěma protilehlým návrším se obrací masivním zdívkem o síle 7,5 m, které mělo v případě obléhání odolat balvanům z nepřátelských metacích strojů.

Hrad byl ve 20. století několikrát opraven, v letech 1908–1909 také hradní brána, která tak získala zčásti nový a nevhodný tvar. Po převzetí hradu státem byla zřícenina nedostatečně udržována, až musela být v 2. polovině 80. let z bezpečnostních důvodů uzavřena.

Hrad tak zůstal bez průvodce, a zřejmě proto byl vykraden. Navíc vlivem času a chybějící údržby došlo ke zřícení některých zdí. V letech 1988–1989 byla opravena hradní brána a částečně bývalé muzeum. Od roku 2000 je hrad v majetku města Třemošnice. Na Lichnici zatím ještě nebyl prováděn souvislý archeologický průzkum. Historické vrstvy na většině míst hradu dosud nebyly porušeny, a tak je možné, že skrývají nejedno tajemství, které čeká na své odhalení. Přijďte se podívat!

-red-

foto © Wikipedie

Okolí Veselí nad Moravou se mění

Veselí nad Moravou se v posledních letech čím dál více mění v turisticky zajímavé místo. Od letošního května se totiž může pochlubit nově otevřenou naučnou stezkou, jejíž součástí je také rozhledna ve tvaru číše na víno.

K podpoře cestovního ruchu Veselí nad Moravou přispívá nejen stále se rozvíjející přístav na Baťovův kanál společně s rozsáhlou sítí cyklostezek v okolí, ale od konce května 2014 také nově otevřená naučná stezka, jejíž součástí je rozhledna. Naučná stezka „Turisticky zajímavé cíle v okolí města Veselí nad Moravou“, určená jak pro pěší, tak pro cyklisty, vede po nejzajímavějších místech v okolí města a na

19 informačních tabulích připomíná historické, kulturní i přírodní zajímavosti celého regionu.

Trasa pro pěší s názvem „Po zapomenutých stezkách“ je dlouhá 10 km. Vede od veselského zámku krajčinou pravého břehu řeky Moravy na západ od města s poli, loukami a lesy. Téměř celá stezka se nachází na území ptačí oblasti Natura 2000.

Trasa určená hlavně pro cyklisty s názvem „K Radošovu s rozhlednou“ je dlouhá téměř 20 km. Začíná také u zámku, pokračuje přes místo významného archeologického nálezu, kolem staveb lidové architektury a dále krajčinou s rozlehlými lány, sady a vinohrady jihovýchodně od města. Ústředním bodem cyklotrasy je kopec Radošov, kde byla vybudována 15 metrů vysoká rozhledna s panoramatickým výhledem do širokého okolí.

VESELÍ
NAD MORAVOU

Turistické informační centrum Veselska
náměstí Míru 664, 698 01 Veselí nad Moravou
tel.: +420 518 321 881,
e-mail: info@tic-veseli.cz
www.tic-veseli.cz

Vodácký průvodce po řece Orlici

Regionální turistické a informační centrum Kostelec nad Orlicí si pro vás za přispění EU a ROP – NUTS II Severovýchod 2013 připravilo jedinečného průvodce po řece Orlici a jejím okolí. V publikaci naleznete důležité informace nejen pro milovníky vodních sportů.

Součástí této brožury jsou doporučené výlety s mapami, popis turistických zajímavostí, ale také kilometrůž celého toku spolu s nákresy jezů. Dále zde naleznete také možnosti ubytování – tábořiště, kempy či půjčovny s vodáckým vybavením. Průvodce informuje i v terénu – přímo u řeky naleznete 7 velkých informačních tabulí a 50 menších informačních a výstražných tabulek a kilometrovníků.

Vodácký průvodce je volně dostupný každému. Pro velký ohlas jich bylo minulý rok rozdáno již přes 1 000 kusů. Pokud byste i vy měli zájem o tuto brožuru, je vám k dispozici v Regionálním turistickém a informačním centru Kostelec nad Orlicí, a to zdarma na níže uvedené adrese.

Regionální turistické a informační centrum

I. J. Pešiny 39
517 41 Kostelec nad Orlicí
tel.: +420 494 337 261
mobil: +420 724 367 861
e-mail: rtic@kostelecno.cz
www.facebook.com/rtic.orlici
www.rtic.cz

Noční Olomoucí s luciferem

Přiznám se vám, že důvodem k tomuto článku byl pro mne neuvážený výrok pana Hudečka na konto moravských měst. Přestože nejmenoval Olomouc, věděl asi proč, tak chci právě na Olomouci ukázat, jak moc byla jeho slova neuvážená. Na druhé straně ale nejspíš chápu, jak byla myšlena, tedy až na ten příměr.

Hned v úvodu musím dodat, že Lucifer není Satan, je to jeden ze tří padlých andělů, kterých najdete v Olomouci na sloupu Nejsvětější Trojice hned 12 (z latinského lux – světlo a ferre – nést, neboli světloňoš). Pokud slovo ale napíšete s velkým „L“, je to opravdu jen Satan. Vstupme společně do noční Olomouce v doprovodu světloňošů, kteří nás provedou místy dávných příběhů, které tu ruku v ruce kráčely s městem od jeho založení do dnešních dní. Myslím si, že genius loci se pozná podle toho, kolik nabídne netušeného. V Olomou-

ci to platí do písmene. Tady se můžete vydat kamkoli a stále budete objevovat, obdivovat a v úžasu stát před novým dobrodružstvím. Osobně dávám přednost všemu, co lze pokládat za němé svědky dob minulých, co nám připomíná časy vzestupů i pádů, slávy nejvyšší i té zašlé. Jinak řečeno, „Historia magistra vitae“ (Historie je učitelkou života), které když nasloucháme, poví nám nejen o tom, co bylo, ale napoví i, co přijde.

Výlet s Olomouckou kartou

Ostatně jak jinak, tedy pokud neznáte lepší způsob. Já tedy ne, a proto jsem si víkendovou kartu v ceně 180 Kč zakoupil. Potom jen stačilo projít si brožuru s výlety a vybrat to, co mě zajímá. Nevybrat si bylo nemožné a já si vybral hned několik míst, která se dala stihnout za dva dny. Karta mi jen na dopravě za dva dny ušetřila 92 Kč, a to se počítá.

Klokani siesta

Svatý Kopeček

Výlet – den první

Zoo Olomouc a Svatý Kopeček

Tramvají jsem dojel z centra na nádraží, kde díky přehlednému infosystému nebyl problém najít stanoviště správného autobusu. Ten mě během 20 minut a po zvládnutí 8 km dopravil na úpatí Hrubého Jeseníku (382 m), na Svatý Kopeček. Zdejší zoo je místem, kde se nudit nebudete. Za vstupné jsem díky kartě ušetřil 110 Kč. Jen pár set metrů odtud nezapomeňte navštívit ještě majestátní poutní místo, barokní baziliku Navštívení Panny Marie. Vstup je celoročně zdarma a otevřeno je denně, kromě pondělního odpoledne.

Katedrála sv. Václava

Biskupský kočár Troyera z Troyersteinu

Zdikův palác

Arcidiecézní muzeum

Sídlem muzea je Olomoucký hrad na Václavském (Dómském) pahorku v centru Olomouce. Moc jsem se těšil, až konečně na vlastní oči uvidím prostory románského paláce z 12. století, tzv. Zdikova (dříve Přemyslovského). Za vstup jsem díky kartě ušetřil 70 Kč. V areálu hradu je možné volně navštívit třeba katedrálu sv. Václava a kostel svatě Anny.

Arcibiskupský palác

Původně biskupský palác je snad nejrozsáhlejší stavbou v centru Olomouce. Škoda jen, že dnešní podoba pochází z rekonstrukce a částečné přestavby po požáru roku 1904. Sídli tu olomoucké arcibiskupství, přesto jsou možné prohlídky pro veřejnost. Za vstupné jsem díky kartě ušetřil 60 Kč.

Výlet – den druhý

Hrad Bouzov

Druhý den, na cestě z Olomouce domů, jsem nemohl minout bouzovský hrad, třeba už jenom kvůli pohádce „O princezně Jasněnce a létajícím ševci“. Pokud tu budete chtít využít kartu, potom čtěte pečlivě vypsané časy prohlídek. Za prohlídku jsem tu díky kartě ušetřil 120 Kč.

Muzeum Olomouckých tvarůžků

Muzeum Olomouckých tvarůžků

Co by kamenem dohodil z Bouzova objevíte další ikonu spojenou s Olomoucí, městečko Loštice a zdejší opravdu jedinečné muzeum, jež je věnována historii a výrobě olomouckých tvarůžků. Muzeum je nadčasové a skvěle mi připadá i řešení závěru expozice, kdy vstupujete rovnou do podnikové prodejny. Nakoupíte tu celoročně kompletní sortiment Olomouckých tvarůžků, každý den do 18. hodiny. Za prohlídku jsem díky kartě ušetřil 50 Kč (ale za tvarůžky utratil 600).

Zámek Moravská Třebová

Cestou jsem se ještě zastavil, přestože už v Pardubickém kraji, ještě na zámku v Moravské Třebové, kde platí karta také. Tento architektonický skvost, citlivě rekonstruovaný městem, nabízí návštěvníkům vše, co se od takového zámku čeká. Za prohlídku jsem díky kartě ušetřil – netuším kolik, protože všech pět zdejších prohlídkových okruhů je na kartu zdarma, tedy ušetříte až 240 Kč.

Podtrženo a sečteno

Za Olomouc region Card na 48 hodin jsem zaplatil v olomouckém infocentru (mimochodem kde mají na dveřích KAMáckou samolepku, za což je chválím) pouhých 180 Kč. Na vstupném a dopravě bych přitom zaplatil 742 Kč, tedy pokud počítám, že Moravskotřebovský zámek prolezu od sklepa po věž. Co dodat, bez urážky všech ostatních karet, takhle karta se fakt vyplatí. -lgs-

Navštivte hrad Bouzov

Romantický hrad založený na přelomu 13. a 14. století se nachází v malebné krajině. V roce 1999 byl prohlášen za národní kulturní památku. Se závěrem sezony akce na Státním hradě Bouzově ještě ani zdaleka nekončí.

V měsíci říjnu, přesněji 24.–28. 10., čekají na návštěvníky prohlídky s názvem „Duchové a strašidla“, kde budou moci projít svíčkami ozářeným hradem a potkat postavy z bouzovských pověstí nebo postavy, které se na hrad přistěhovaly. V interiérech hradu bude instalována květinová expozice v rámci podzimní etapy olomoucké Flory. Od 1. 10. se mohou návštěvníci zúčastnit losovací soutěže o „Vánoční voucher“, který hrad připravil ve spolupráci s Hotelem Bouzov. Stačí přijet na prohlídku hradu a zakoupit si vstupenku na libovolnou trasu, vyplnit na zadní stranu vstupenky jméno a kontakt a pak už jen počkat na losování, které proběhne 30. 11. V průběhu listopadu bude hrad zpřístupněn návštěvníkům každý den včetně pondělí v 11.00 a 13.00 hodin. Na konci listopadu, tedy 29.–30. 11, budou návštěvníci moci absolvovat prohlídky na Bouzově oživené adventními postavami, které jim připomenou staré tradice a zvyky, jež naše babičky a prababičky dodržovaly a na které se už v moderní době zapomělo nebo pomalu zapomíná. V prosinci, kdy Bouzov zapadá sněhem, bude hrad v provozu 24. 12. pro držitele „Vánočního voucheru“ nebo 31. 12. pro držitele „Silvestrovského voucheru“. Pro návštěvníky se hrad otevře 26.–28. 12., kdy budou moci zhlédnout živý betlém, vyrobit si ozdoby ve vánoční dílně a projít se vánočně vyzdobeným hradem, případně si zazpívat známé i neznámé vánoční koledy.

Zámek Moravská Třebová

www.hrad-bouzov.cz
www.npu.cz

...západočeských Velharticích. Původně se na něm nacházela chodba opatřená střílnami. Hrad založil v 1. pol. 14. stol. Bušek z Velhartic. Menhart z Hradce zde na čas ukrýval české korunovační klenoty.									
POMŮCKA: EA, OVO, PY	NEMOCNÝ CLOVĚK HOVOR.	1. DÍL TAJENKY	OBYVATEL ČÁSTI BRITÁNIE	ŠLECHTĚNÍ RASY	NOTES	DOBA V TAKTU	FILMOVÝ MIMOZEMŠTÁN	3. DÍL TAJENKY	ČÁST POČÍTAČE
ŘEHOLNÍK					AUTOR ŽIVOTA ZVÍRAT				
STARÁ ZNAČKA ČESKÝCH AUT					ST. DÉLKOVÁ MÍRA 2,36 M POVEL VOZKY				
INICIÁLY PUBLICISTY JOHNA			VHOZENÍ ZPĚTNÉ BLYSKNUTÍ				INICIÁLY SKLADATELE DVORÁKA JINDY		
BARVIVO NA VEJCE				OZNAČ. ČES. LETADEL INVESTIČNÍ ODB. ZKR.		PŘEDLOŽKA OPUŠTĚNÍ			
ZÍSKAT SMRTI					ZASEDÁNÍ SPOJOVACÍ SOUČÁSTKY				
	DŘEVĚNÝ STROP V ZASTOUPĚNÍ ZKR.				PŘEDLOŽKA ZADNÍ ČÁSTI KRKU			4. DÍL TAJENKY	STÁT JIHOVYCHODNÍ ASIE
VŠECHNO				FANTAZIE VÁNOČNÍ RYBA					
DOSTATI							SUMERSKÝ BŮH ZEMĚ ZÁVĚSNÁ OZDOBA		
	SPÁLIT V KAMNECH	VADY 2. DÍL TAJENKY					OSOBNÍ ZÁJMENO ZNAČKA KILOPONDU		
INICIÁLY HUDEBNÍKA MERTY			CELNÍ KÓD PARAGUAYE CHEM. ZN. RADONU		TĚSTO NA VYR. CHLEBA ČÍSLOVKA ŘADOVÁ				
JEDNOTKA TLAKU				CHVAT TITUL DOKTOR VĚD ZKR.					TAHLE
ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ ZKR.				ZNAČKA DECITUNY SPZ TRUTNOVA		VTAHOVAT KAPALINU CHLAP			
CHEM. ZN. PLATINY			ČÁST KROVU DÍVADELNÍ NOVINY				PŘEDLOŽKA ŘÍMSKÁ 6		
INDICKÁ ŘEKA					UPLĚST				
RYTMICKÝ POHYB					RUŠNO				

Správné odpovědi a výherci

Soutěže za měsíc září 2014

Celkem došlo 2 194 odpovědí, z toho 2 084 z internetu a 110 dopisů

Kartografie PRAHA

otázka: Součástí které řady map, vydávaných Kartografií PRAHA, a. s., je uvedená mapa Pivovary České republiky?

odpověď: c) Tematické mapy České republiky

soutěžilo: čtenářů 343; správně 329; špatně 14

výherci: Anna Dostálová, Plzeň; Josef Novotný, Hřímčedžice; Jan Slezák, Karlovy Vary

Edice ČT

otázka: Jakou barvu vlasů má hlavní hrdina Alva?

odpověď: c) zrzavou

soutěžilo: 383 čtenářů; správně 378; špatně 5

výherci: Kateřina Pavlášková, Hořický; Věra Soukupová, Lomnice nad Popelkou; Petr Havelka, Týnec nad Sázavou

Meda Mládková

otázka: V kolika zemích se odehrává osud Medy Mládkové?

odpověď: a) 5

soutěžilo: 307 čtenářů; správně 269; špatně 38

výherci: Jola Oplerová, Vsetín; Jan Bláha, Beroun; Roman Gregor, Krouna

KAM pro děti – Jablonec nad Nisou

otázka 1: a) výrobou bižuterie

otázka 2: c) v Libereckém

otázka 3: b) Barbora Spotáková

otázka 4: a) katolickou farou

soutěžilo: 319 čtenářů; správně 296; špatně 23

výherci: Helena Cardová, Litoměřice; Ivana Henzllová, Louny; Petra Hofbauerová, Beroun; Miloslava Jelínková, Žamberk; Lenka Reháková, Chomutov; Jaroslava Strončeková, Brno; Vlasta Vašíčková, Brumov-Bylnice; Petr Albrecht, Jaroměř; Pavel Kutíš, Kalíš; Zelenka, Praha

Poznáte, kam vedou?

otázka 1: c) vstup z hlavní lodi Chrámu sv. Víta do kaple sv. Václava

otázka 2: b) boční vstup z Chrámu sv. Víta do kaple sv. Václava

otázka 3: a) vstup z kaple sv. Václava do Korunní komory

otázka 4: a) do baziliky sv. Petra a Pavla (Vyšehrad)

otázka 5: c) klášter Porta Coeli v Předklášteří

otázka 6: a) kostel sv. Petra a Pavla, Čáslav

otázka 7: b) kostel sv. Kateřiny, Olomouc

otázka 8: a) kostel sv. Štěpána, Kouřim

Do tištěné podoby KAM po Česku se vloudil tiskářský šotek a vymazal správnou odpověď v fotografii č. 8. V soutěžích na stránkách www.kampocesku.cz byla tato chyba opravena. Redakce se všem soutěžícím omlouvá.

soutěžilo: čtenářů 143; správně 49; špatně 94

výherci: Iva Jaburková, Šluknov; Karel Pinkas, Praha; Pavel Stolina, Tábor

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na fotografii?

odpověď: a) Lány

soutěžilo: 393 čtenářů; správně 380; špatně 13

výherci: Věra Martinovská, Panenský Týnec; Pavel Hruzík, Nový Jičín; Jaroslav Pochop, Jilemnice

Křížovka

... námětem řady umělců

soutěžilo: 310 čtenářů; správně 309; špatně 1

výherci: Lenka Hejduková, Zámrs; Jana Kapustová, Vodňany; Marie Kincová, Znojmo

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Poznáte místo na fotografii?

a) zámek Frýdlant   b) zámek Jindřichův Hradec   c) zámek Průhonice

Tajenku křížovky a odpovědi na fotohádanku nám zašlete do 15. října z www.kampocesku.cz nebo na adresu redakce. Dvakrát třem autorům správných odpovědí zašleme mapu věnovanou vydavatelstvím Kartografie PRAHA.

